

SAMLENOTAT

Velfærdsministeriet (Ligestillingsafdelingen)
Beskæftigelsesministeriet

20. maj 2008

J.nr. 7113-0019

JAIC/she

Samlenotat vedr. rådsmøde for beskæftigelse og sociale anliggender den 9. juni 2008

Dagsordenen for rådsmødet forventes at se således ud:

1. **Ændringsforslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 93/104/EF vedrørende organisering af arbejdstiden, KOM-dokument foreligger ikke** s. 3
- Politisk enighed
2. **Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om vikaransattes arbejdsforhold, KOM-dokument foreligger ikke** s. 12
- Politisk enighed
3. **Styrket administrativt samarbejde vedrørende udstationering af medarbejdere, KOM(2008)8778** s. 21
- Vedtagelse af rådskonklusioner
4. **Forslag til rådsbeslutning om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, KOM-dokument foreligger ikke** s. 23
- Politisk enighed
5. **Kompetencer, jobs og unge**
 - a) **Førudsige og matche arbejdsmarkedets behov særligt med henblik på unge, KOM-dokument foreligger ikke** s. 25
- Vedtagelse af rådskonklusioner
 - b) **EMCO udtalelse om unges overgang fra uddannelse til arbejde, KOM-dokument foreligger ikke** s. 27
- Godkendelse af udtalelse fra Beskæftigelseskomiteen (EMCO)
6. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om procedurer for implementering af forordning 883/04 om koordination af sociale sikringsordninger.**
- Afsnit IV, Finansielle bestemmelser, kapitel III, Tilbagesøgning af for meget udbetalt ydelse og foreløbige udbetalinger, modregning og bistand ved inddrivelse af fordringer, KOM(2006)16 s. 29
- Delvis generel indstilling
7. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning til ændring af bilagene til forordning 883/04 om koordination af sociale sikringsordninger, KOM(2007)376** s. 35
- Delvis generel indstilling

8. **Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om overførsel og bevarelse af supplerende pensionsrettigheder til fremme af arbejdstagermobilitet, KOM-dokument foreligger ikke** s. 37
- Politisk enighed
9. **Opfølgning på Beijing handlingsplanen**
a) **Indikatorer vedrørende pigers situation, KOM-dokument foreligger ikke** s. 47
- Vedtagelse af rådskonklusioner
b) **Kvinder og politisk deltagelse, KOM-dokument foreligger ikke** s. 49
- Vedtagelse af rådskonklusioner
10. **Nedbrydning af kønsstereotyper i samfundet, KOM-dokument foreligger ikke** s. 51
- Vedtagelse af rådskonklusioner
11. **Forslag til Rådets og Europa-parlamentets fælles beslutning om det europæiske år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse (2010), KOM(2007) 797** s. 53

1. Ændringsforslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 93/104/EF vedrørende organisering af arbejdstiden
- Politisk enighed
KOM(2005)246

Revideret notat

1. Resumé

Ovennævnte forslag er fremsat dels som en konsekvens af en revisionsforpligtelse i direktivets artikel 22 om den såkaldte opt out-mulighed, dels som en konsekvens af EF-domstolens to principielle domme om anvendelsen af arbejdstidsdirektivet. Afgørelserne giver anledning til vanskeligheder for en række medlemsstater for så vidt angår arbejdstidstilrettelæggelsen (arbejdstidsopgørelsen) – særligt for læger. På rådsmødet i december 2005 kunne Rådet ikke nå til enighed om forslaget, da spørgsmålet om opt out fortsat delte vandene, hvorefter det østrigske og siden også det finske formandskab forgæves søgte at nå til enighed om at ændre direktivet. Der er ikke fremkommet yderligere forslag siden det finske kompromisforslag fra efteråret 2006, men Kommissionen bad i første halvår 2007 ved en såkaldt præ-åbningskrivelse medlemsstaterne om at redegøre for deres situation i relation til arbejdstidsdirektivet, og Kommissionen har efterfølgende meldt ud, at man fortsat håber at kunne løse problemerne uden at skulle åbne sager mod en række lande.

Sagen var sat på dagsordenen på rådsmødet den 5. december 2007 som en del af det portugisiske formandskabs forsøg på en samlet løsning i forhold til arbejdstids- og vikardirektivet. Sagen blev taget af dagsordenen, da ikke alle lande kunne støtte en samlet løsning på det foreliggende grundlag.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde i september 2004 et direktivforslag om ændring af direktiv 2003/88/EF vedr. visse aspekter af organiseringen af arbejdstiden (KOM(2004)607). Europa-Parlamentet afgav sin udtalelse den 11. maj 2005. Kommissionen fremlagde på den baggrund et revideret direktivforslag (KOM(2005)246) den 31. maj 2005. Forslaget er blevet drøftet på flere rådsmøder, senest i juni 2006, uden at man har kunnet nå til enighed.

Formålet med forslaget er i høj grad at få løst de problemer i forhold til arbejdstidstilrettelæggelsen i medlemsstaterne, som blev skabt med SIMAP-dommen og forstærket med Jaeger-dommen.

Om SIMAP- og Jaeger-dommene kan det anføres, at førstnævnte dom fastslog, at rådighedsvagter, der tilbringes på arbejdsstedet, skal medregnes til arbejdstiden, hvilket betød, at det i en række brancher, herunder i særdeleshed sundhedssektoren, ville blive meget vanskeligt at opfylde direktivets krav om, at der højst må arbejdes 48 timer om ugen i gennemsnit. Sidstnævnte dom bekræftede dette og knæsatte desuden, at kompenserende hviletid skal afvikles i fuld udstrækning umiddelbart efter arbejdstidsophør.

Ifølge det gældende arbejdstidsdirektiv skulle den såkaldte ”opt out”-bestemmelse i artikel 22 tages op til overvejelse, og også dette afspejles i det fremsatte forslag.

Under det østrigske formandskab blev der gennemført en række uformelle konsultationer med medlemslandene enkeltvis eller i mindre grupper. Selvom formandskabet ikke herved øjnede muligheder for et gennembrud i sagen, fremlagde Østrig et nyt kompromisforslag i maj 2006, som blev behandlet på rådsmødet den 1. juni. På mødet var det igen spørgsmålet om opt out, som blev den store knast. Der var til gengæld i princippet enighed om de andre dele af direktivet (dvs. spørgsmålet om inaktiv rådighedstid og om afvikling af kompenserende hviletid – de problemer, som domstolens praksis har skabt). Endelig tilvejebragtes der på mødet stort set enighed om ikke i denne omgang at forholde sig til den strid om direktivfortolkning, som har været rejst siden Europa-Parlamentets udtalelse – altså om direktivet skal fortolkes som gældende pr. kontrakt eller pr. lønmodtager (jf. nedenfor).

Det finske formandskab fremlagde den 19. oktober 2006 et kompromisforslag, som først og fremmest vedrører et kompromis om adgangen til opt out'en, og som hverken trækker i den ene eller den anden retning med hensyn til fortolkningsspørgsmålet. Selvom dette forslag heller ikke kunne samle tilstrækkelig tilslutning, idet der fortsat ikke kunne opnås enighed om opt out'en, udgør dette forslag udgangspunktet for fortsættelsen af forhandlingerne.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i TEF art. 137.

4. Nærhedsprincippet

Direktivforslaget vurderes som værende i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da der er tale om et forslag om ændring af et direktiv på baggrund af to domme, der har givet anledning til betydelige problemer i medlemslandene.

5. Formål og indhold

Kommissionens reviderede forslag af 31. maj 2005 indeholder tre hovedelementer, som netop har de problemstillinger, der udspringer af SIMAP- og Jaeger-dommene, for øje. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at den ovenfor nævnte ”opt out” (hvorefter lønmodtagere individuelt kan fraskrive sig loftet på maksimalt 48 timers arbejde om ugen i gennemsnit) ophører efter 3 år, men dog eventuelt vil kunne forlænges af Kommissionen efter ansøgning herom. Endvidere indeholder forslaget en bestemmelse om at forene arbejds- og familieliv og en betragtning om, at direktivets minimumskrav gælder for alle arbejdstagere som defineret i artikel 3, litra a i direktiv 89/391/EF. Endelig er der med Europa-Parlamentets ændringsforslag dukket et nyt element op i forhandlingerne, som vurderes at kunne påføre medlemslandene betydelige forpligtelser. Disse elementer gennemgås nedenfor:

1) Det foreslås, at inaktiv rådighedstid ikke medregnes til arbejdstiden, med mindre andet bestemmes nationalt. Der kan dog ikke afvikles hviletid i den inaktive rådighedstid, som i øvrigt med inddragelse af arbejdsmarkedets parter vil kunne fastsættes ud fra gennemsnitstimetal i de forskellige sektorer. I den forbindelse indføres nye definitioner af rådighedstid og inaktiv rådighedstid og arbejdsplads.

2) Det foreslås, at der gives mulighed for ved lov at udvide referenceperioden for beregning af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid fra udgangspunktet på fire måneder op til 12 måneder, idet medlemsstaterne dog skal sikre, at arbejdsgiver i så fald opfylder visse betingelser. Hidtil har det kun været muligt at udvide referenceperioden i medfør af kollektiv overenskomst.

3) Det foreslås, at kompenenserende hviletid skal afvikles inden for en rimelig frist, der fastsættes nationalt.

4) ”Opt out”-en foreslås som udgangspunkt afskaffet tre år efter implementeringsfristen for et ændringsdirektiv, men en sådan ordning vil kunne forlænges af Kommissionen efter anmodning herom fra en medlemsstat. Den opt out, der kan anvendes i de tre år og eventuelt forlænges, er i øvrigt beskåret, og der kan eksempelvis ikke arbejdes mere end 55 timer i én enkelt uge, hvis andet ikke er aftalt ved kollektiv overenskomst.

5) Det foreslås, at medlemsstaterne skal opfordre arbejdsmarkedets parter til at indgå aftaler, der gør det lettere at forene arbejdsliv og familieliv. I den forbindelse skal medlemsstaterne sikre, at arbejdsgiverne i god tid informerer medarbejderne om ændringer i tilrettelæggelsen af arbejdet, og at arbejdsgiverne overvejer anmodninger fra medarbejderne om ændringer i tilrettelæggelsen af arbejdet.

6) Et af Europa-Parlamentets ændringsforslag er, at direktivets loft over den samlede ugentlige arbejdstid på 48 timer i gennemsnit skal gælde pr. lønmodtager. Kommissionen har i sit reviderede forslag (af 31. maj 2005) søgt at imødekomme forslaget ved at indsætte en betragtning om, at direktivets forskrifter finder anvendelse på alle arbejdstagere.

Det finske formandskab fremlagde den 19. oktober 2006 et kompromisforslag, som hverken trækker i den ene eller den anden retning med hensyn til fortolkningsspørgsmålet, men først og fremmest vedrører et kompromis om adgangen til opt out'en. I forhold til fortolkningsspørgsmålet viderefører det finske forslag den løsning, man fandt på rådsmødet den 1. juni 2006, hvor det overlades til det enkelte medlemsland, hvordan direktivet skal fortolkes. Ligesom det forudgående østrigske forslag (omdelt på rådsmødet den 1. juni 2006), indeholder det finske forslag således ingen betragtningstekst om spørgsmålet. Samtidig løser forslaget på samme vis som tidligere forslag problemet vedr. de to principielle domme fra EF-Domstolen om inaktiv rådighedstid og kompenenserende hviletid (SIMAP og Jaeger), jf. pkt. 5.1 og 5.3 ovenfor.

Den grundlæggende idé i udspillet er, at en medlemsstat, som ønsker at anvende adgangen til opt out, samtidig må give afkald på muligheden for at udvide referenceperioden til 12 måneder i henhold til lov. Det fremgår af en ny artikel, hvor der gives mulighed for, at medlemsstater, der anvender opt out, vil kunne operere med en referenceperiode på op til seks måneder i henhold til lov. Da valget mellem opt out og en etårig referenceperiode i henhold til lov tilsyneladende – som forslaget umiddelbart må læses – skal træffes på det nationale niveau og ikke på fx virksomhedsniveau, er der reelt tale om, at en medlemsstat helt overordnet skal beslutte, om man foretrækker at tillade enten en højere gennemsnitlig ugentlig arbejdstid eller betydelige udsving over et år. Det er ikke muligt at gennemføre begge dele, hvis forslaget vedtages.

Ved anvendelsen af opt out foreslås en såkaldt ”cap”, som begrænser den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid til 60 timer (med en referenceperiode på 3 måneder). Forslaget rummer også visse andre opstramninger vedr. anvendelsen af opt out, som kendes fra tidligere forslag.

Endelig indeholder forslaget en revisions- eller evalueringsbestemmelse, der sigter mod en senere genovervejelse af opt out'en med henblik på gradvist at udfase den.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget har været igennem første læsning i Europa-Parlamentet, som den 11. maj 2005 vedtog en række ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag. En del af disse ændringsforslag genfindes i Kommissionens reviderede forslag af 31. maj 2005.

Blandt Europa-Parlamentets næsten 200 ændringsforslag kan fremhæves forslagene om, at adgangen til opt out afskaffes i løbet af 36 måneder, og at loftet over den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid skal ansues i forhold til samtlige en lønmodtagers ansættelsesforhold. Det er eksempler på, at Europa-Parlamentet generelt har lagt mere vægt på arbejdstagerbeskyttelse og mindre vægt på fleksibilitet end det, der var lagt op til i Kommissionens oprindelige forslag.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Reglerne om maksimal ugentlig arbejdstid og de definitioner, der er relevante i den forbindelse, findes i lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet, jf. lovbekendtgørelse nr. 896 af 24. august 2004.

Regler om afvikling af hviletid mv., herunder hvordan rådighedsvagter skal behandles i den forbindelse, findes i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 324 af 23. maj 2002 om hvileperiode og fridøgn mv., som har hjemmel i arbejdsmiljøloven.

De særlige arbejds- og hviletidsregler for fiskere på havgående fiskeskibe er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 516 af 21. juni 2002 om fiskeres hviletid mv.

For så vidt angår offshore-området udgøres retsgrundlaget af bekendtgørelse nr. 630 af 1. juli 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelsen af arbejdstiden på havanlæg, som har hjemmel i lov nr. 292 af 10. juni 1981 om visse havanlæg med senere ændringer. Idet man gennem denne bekendtgørelse har gennemført regler, der som minimum svarer til direktivets beskyttelsesniveau, gælder lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet ikke for dette område, jf. § 1, stk. 4, i lovbekendtgørelse nr. 896 af 24. august 2004.

Med de to nævnte domme skal også de danske regler forstås på en måde, der giver vanskeligheder omkring tilrettelæggelsen af vagter, placeringen af hviletid og bemandingsmæssige forhold i visse brancher.

De nye definitioner og bestemmelserne om forening af arbejds- og familieliv vil skulle indarbejdes i lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet. En eventuel udvidelse af referenceperioden for beregning af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid vil kunne gennemføres med hjemmel i § 9, som bemyndiger ministeren til efter forhandlinger med arbejdsmarkedets parter at fastsætte nærmere regler vedrørende udnyttelse af direktivets undtagelsesmuligheder.

Hvis direktivforslaget vedtages, vil der endvidere skulle foretages ændringer i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 324 af 23. maj 2002 om hvileperiode og fridøgn mv.

En vedtagelse af bestemmelse om at der ikke kan afvikles hviletid i inaktiv rådighedstid, vil betyde, at visse gældende danske overenskomster ikke vil kunne opretholdes.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Hvis forslaget vedtages i den foreliggende form, vurderes det ikke at få konsekvenser for fleksibiliteten på arbejdsmarkedet og det samlede arbejdsudbud. Dermed vurderes forslaget heller ikke at have konsekvenser for samfundsøkonomien og de offentlige finanser. Gældende overenskomster vil i så fald kunne opretholdes, og det vil endvidere heller ikke på anden måde være nødvendigt at stramme op i forhold til den regulering, der gælder i dag.

Den fortolkning af direktivet som gældende pr. lønmodtager, som Kommissionen tidligere via betragtningstekst har lagt op til, vil i yderste konsekvens kunne have vidtrækkende konsekvenser for fleksibiliteten på det offentlige såvel som det private arbejdsmarked med mulig negativ indvirkning på serviceniveau og arbejdsudbud og dermed for samfundsøkonomien og de offentlige finanser. Det finske formandskab gav dog udtryk for, at man betragtede fortolkningsspørgsmålet som lukket med den løsning, man fandt på rådsmødet den 1. juni 2006, hvor man blev enige om, at direktivet ikke skal forholde sig til spørgsmålet og dermed overlader det til det enkelte medlemsland, hvordan direktivet skal fortolkes. Ligesom det sidste østrigske forslag (omdelt på rådsmødet den 1. juni 2006), indeholder det finske forslag således ingen betragtningstekst om spørgsmålet, og det har heller ikke efterfølgende været bragt til diskussion.

Hvis der ikke vedtages et ændringsdirektiv, vil domstolens fortolkning af arbejdstidsdirektivet i SIMAP og Jaeger stå fast som gældende ret. Uden at omfanget kan angives præcist, kan det slås fast, at det også vil have samfundsøkonomiske konsekvenser og konsekvenser for de offentlige finanser, f.eks. i forhold til sundhedssektoren, hvis kompenserende hviletid skal afvikles straks, og hvis inaktiv rådighedstid skal medregnes til arbejdstiden. Omfanget af konsekvenserne vil bl.a. afhænge af, om der indføres opt-out i Danmark, hvis ikke direktivet ændres.

9. Høring

Kommissionens reviderede forslag af 31. maj 2005 har ikke været sendt i høring i EU-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold.

Kommissionens oprindelige forslag fra september 2004 blev sendt i høring i udvalget, hvorfra der indkom følgende høringssvar:

DA finder generelt, at Kommissionens direktivforslag slet ikke i tilstrækkelig grad bidrager til at øge fleksibiliteten på det europæiske arbejdsmarked. DA finder mere konkret, at fastholdelsen af en referenceperiode på som udgangspunkt fire måneder ikke afspejler den europæiske virkelighed. Efter DAs opfattelse burde direktivet i stedet direkte hjemle parternes adgang til at aftale en længere referenceperiode end de foreslåede 12 måneder. DA støtter, at medlemsstaterne får mulighed for ved lov at fastsætte referenceperioden for den maksimale ugentlige arbejdstid til 12 måneder. Herved bliver der mulighed for at ligestille den del af arbejdsmarkedet, hvor reguleringen sker på grundlag af individuelle kontrakter med den overenskomstdækkede del af arbejdsmarkedet. DA anerkender endvidere, at

definitionerne af rådighedstid og inaktiv rådighedstid hjælper til at løse problemer for alle virksomheder med overvågningsopgaver, hvor det er nødvendigt at have et beredskab. DA fastholder samtidig, at definitionen af arbejdstid generelt er for bred, hvilket også er årsag til problemerne med rådighedsvagter. Efter DA's opfattelse er det vanskeligt at se den nærmere begrundelse for indførelsen af en 72 timers-grænse ved afholdelse af kompenserende hvileperioder. Man burde i denne forbindelse i højere grad tage udgangspunkt i praksis i de forskellige medlemsstater. DA savner endvidere argumenter i forslaget for at foretage stramninger i adgangen til individuelt at aftale, at 48-timersreglen ikke finder anvendelse. Tværtimod er anvendelsen af denne mulighed for at fravige 48-timers reglen ved individuel aftale i god overensstemmelse med reglerne på den del af arbejdsmarkedet, hvor løn- og ansættelsesvilkår fastsættes ved individuel kontrakt.

FA er tilfredse med forslaget med hensyn til indførelsen af inaktiv tid og udvidelsen af referenceperioden for beregning af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid.

DSI vurderer, at ændringerne, der foreslås, kan være til betydelig fordel med hensyn til regelafklaring og konkret planlægning for de mennesker, som har forskellige hjælpeordninger, eksempelvis efter lov om socialservice § 77.

FTF vender sig generelt imod de ændringer, der foreslås, idet ændringerne angiveligt forringer lønmodtagernes vilkår. FTF finder, at der ikke er behov for at give mulighed for en udvidelse af referenceperioden til 12 måneder ved lov, da der i dag er mulighed for en sådan udvidelse via kollektive overenskomster. I den forbindelse nævner FTF, at det forekommer uacceptabelt, at der åbnes for en 65 timers uge over en meget lang periode. I relation til forslagene om rådighedstid, inaktiv tid og kompenserende hviletid finder FTF, at der er tale om en forringelse af lønmodtagernes sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold og af forholdet mellem arbejds- og familieliv. Endelig finder FTF, at forslaget om generel adgang til ved individuel aftale at fravige reglen om gennemsnitlig ugentlig arbejdstid på 48 timer udgør en forringelse af lønmodtagernes vilkår på det danske arbejdsmarked.

AC mener på det overordnede plan, at direktivforslaget primært tilgodeser arbejdsgiversidens ønske om fleksibilitet, og at det kan underminere det danske overenskomstersystem, da muligheden for at indgå individuelle aftaler om at fravige arbejdstidsbestemmelserne kan udgøre et incitament til ikke at indgå nye kollektive aftaler og til ikke at forny de eksisterende. AC fraråder dansk opbakning til de af Kommissionen foreslåede ændringer. AC fraråder desuden indførelsen af de to nye arbejdstidsbegreber, da betydningen og rækkevidden af dem skaber betydelig usikkerhed og uklarhed. Hvis de nye tidsbegreber alligevel fastholdes, skal AC som et minimum anmode om, at usikkerheden om begrebernes indbyrdes sammenhæng, herunder hvorvidt inaktiv kan betragtes som hviletid, afklares, inden et endeligt direktiv vedtages. I relation til forslaget om udvidelsen af referenceperioden finder AC, at fravigelse fra hovedreglen om en fire måneders referenceperiode kun bør kunne ske på basis af aftaler mellem parterne. AC finder endvidere forslaget om kompenserende hviletid meget uheldigt, da det vil kunne medføre urimeligt lange og helbredstruende arbejdsperioder for lønmodtagere. AC mener, at en sådan bestemmelse helt bør udgå, da referenceperioderne allerede i dag kan udvides efter nærmere aftale. I forhold til "opt out"-en ser AC positivt på, at Kommissionen har søgt at stramme op på anvendelsen heraf, men foretrækker, at muligheden helt fjernes. Efter AC's opfattelse sættes arbejdstiden reelt op til 65 timer om ugen, og de beskyttelsesforanstaltninger, direktivet

opstiller, er intet værd. Som minimum foreslår AC, at arbejdsgiver tillægges bevisbyrden for, at betingelserne for at anvende ”opt out”-en er iagttaget.

Det Kommunale Kartel (KK) finder det overordnet uacceptabelt, at Kommissionen i et arbejdsmiljødirektiv foreslår forringelser af lønmodtagernes sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold. KK vurderer, at denne nye praksis ikke er i overensstemmelse med traktatens mål. Mere konkret betragter KK forslaget om kompenserende hviletid som en klar forringelse. KK foreslår, at direktivet som minimum bør indeholde bestemmelser om, hvor ofte en hvileperiode kan udskydes, og om det kan gælde flere dage i træk. Udskydelsesmuligheden i så lang en periode er dybt kritisabel under hensyn til den enkeltes sundhed og sikkerhed.

KL hilser Kommissionens forslag velkomment. KL fremhæver vigtigheden af, at de nye definitioner og bestemmelser om hviletid i forslaget gennemføres. KL opfordrer til, at eventuelle mindre problemer, der måtte blive påpeget, ikke kommer til at dominere den danske holdning til forslaget.

LO er overordnet af den opfattelse, at direktivforslaget er et skridt i den forkerte retning. De nye definitioner vil ifølge LO gøre det vanskeligere at skabe sammenhæng mellem arbejds- og familieliv, og det vil rejse nye fortolkningsspørgsmål. Hvis det skulle være muligt at definere rådighedstid som andet end arbejdstid, bør det ikke kunne ske uden hjemmel i kollektivt overenskomst. LO er betænkelig ved muligheden for at udskyde afvikling af kompenserende hviletid i op til 72 timer, da en sådan forringelse af arbejdstidsreglerne vil kunne medføre, at lønmodtagere får endog meget lange arbejdsperioder uden hvil. LO tager skarp afstand fra forslaget om, at referenceperioden for beregning af den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid skal kunne udvides til 12 måneder ved lov alene efter konsultation med arbejdsmarkedets parter, da en sådan mulighed vil svække incitamentet til at indgå kollektive overenskomster. Dog finder LO, at de foreslåede præciseringer omkring referenceperioden er hensigtsmæssige. Efter LO's opfattelse burde direktivforslaget indeholde en udfasning af ”opt out'en” frem for blot en mindre indskrænkning heraf. Det er således uacceptabelt, at det fortsat er muligt at have en ugentlig arbejdstid på 65 timer på det europæiske arbejdsmarked, og LO tager det for givet, at ”opt out'en” heller ikke vil blive udnyttet i Danmark fremover.

Amtsrådsforeningen (ARF) mener overordnet, at Kommissionens forslag er et konstruktivt forsøg på at rette op på de problemer, som SIMAP- og Jaegerdommen skabte for arbejdstilrettelæggelsen i blandt andet sygehusvæsenet og på sociale døgninstitutioner. ARF vurderer, at indførelsen af begrebet inaktiv tid under vagt er helt essentielt for at imødegå nogle af de problemer, som EF-domstolens afgørelser skabte for varetagelsen af den offentlige service i Danmark. ARF støtter derfor varmt Kommissionens forslag om indførelse af begrebet inaktiv tid. ARF finder endvidere, at forslaget om kompenserende hviletid vil genindføre den fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelsen, som ikke mindst er vigtig i perioder med eksempelvis vakante stillinger, ferieafholdelse eller sygdom blandt personalet. ARF hilser ligeledes Kommissionens forslag om udvidelse af referenceperioden velkomment, da også det vil bidrage til at sikre fleksibiliteten. Endelig finder ARF det vigtigt, at forslaget om en stramning af ”opt out”-mulighederne ikke kommer til at blokere for gennemførelsen af Kommissionens øvrige ændringsforslag.

Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgivere (SALA) finder det godt, at direktivet lægger op til en regulering af inaktiv rådighedstid. SALA finder det endvidere vigtigt, at der er mulighed for en 12 måneders referenceperiode i direktivet. SALA tager dog afstand fra, at der ikke skabes en endelig afklaring af spørgsmålet om, hvorvidt reglerne gælder pr. lønmodtager eller pr. kontrakt. SALA finder, at der bør arbejdes for, at reglerne gælder pr. kontrakt, og at dette spørgsmål bør afklares i forbindelse med forhandlingerne om direktivet. Såfremt reglerne gælder pr. lønmodtager, finder SALA, at det vil have en afgørende negativ indflydelse på fleksibiliteten på det danske arbejdsmarked.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Efter en periode med bilaterale sonderinger offentliggjorde det slovenske formandskab den 23. maj 2008 et ændret forslag til ændring af arbejdstidsdirektivet, som kan ses som et forsøg på at tilvejebringe en samlet løsning omkring vikar- og arbejdstidsdirektivet. Da forslaget vurderes at imødekomme de grundlæggende danske ønsker til et ændret arbejdstidsdirektiv, vil forslaget efter regeringens opfattelse kunne støttes fra dansk side, idet regeringen dog vil arbejde for, at der ændres i forslagens tekst om sammenhængen mellem arbejds- og familieliv i retning af teksten herom i tidligere forslag, hvorefter medlemsstaterne skulle tilskynde arbejdsmarkedets parter til at søge at forbedre denne sammenhæng.

For så vidt angår spørgsmålet om opt out, vil regeringen opfordre til, at der udvises den nødvendige fleksibilitet i forhandlingerne, så uenighed på dette punkt ikke blokerer for en samlet løsning.

Det vurderes, at forslagens formulering om 'en rimelig frist' for afholdelse af kompenserende hviletid må give tilstrækkelig sikkerhed for, at det ikke vil være nødvendigt at gribe ind i gældende overenskomster. I den forbindelse kan det anføres, at EF-domstolen i Jaeger-dommen fastslog, at kompenserende hviletid skulle afvikles straks.

Det britiske formandskab fremlagde på rådsmødet den 8. december 2005 et kompromisforslag, som umiddelbart vurderet dels ville indebære en lovgivning om gældende danske overenskomster, og dels ville fastholde den nuværende fortolkning af direktivet i forhold til spørgsmålet om pr. lønmodtager/pr. kontrakt. Forslaget kunne derfor støttes fra dansk side, men et flertal var imod af forskellige årsager, og forslaget faldt. Det østrigske formandskab fremlagde sit kompromisforslag forud for rådsmødet den 1. juni 2006, som kunne støttes fra dansk side, da det ikke trak i retning af en pr. lønmodtager-fortolkning, men uenigheden om opt out'ens fremtid forhindrede igen enighed om en løsning.

På rådsmødet den 1. juni 2006 var der lang debat om direktivforslaget, dog uden at der kunne nås enighed om opt out'ens. For Danmark var et vigtigt udfald af diskussionen imidlertid, at det nu syntes at være alment anerkendt, at det overlades til det enkelte medlemsland, hvorvidt direktivet fortolkes i forhold til pr. lønmodtager eller pr. kontrakt. Der indgik derfor i formandskabets sidste forslag til tekst (omdelt på rådsmødet den 1. juni 2006) ikke længere nogen betragtningstekst herom. På den baggrund vurderes det danske problem vedr. fortolkningsspørgsmålet at være løst.

Fra regeringens side har man siden i forbindelse med bilaterale kontakter på ministerniveau og ved uformelle konsultationer med efterfølgende formandskaber og

andre medlemslande arbejdet for, at man når et kompromis, herunder med udgangspunkt i de tidligere fremsatte kompromisforslag, som Danmark kunne støtte. Det vil fra dansk side være et problem, hvis striden om direktivfortolkningen (pr. kontrakt eller pr. lønmodtager) igen tages op. Imidlertid vurderes det, at en ny dom fra EF-domstolen (C-484/04) giver støtte til det danske synspunkt om en fortolkning pr. kontrakt. På den baggrund finder regeringen, at det finske kompromisforslag fortsat udgør et fornuftigt grundlag for vedtagelse af en fælles holdning i rådet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har hidtil været tre hovedgrupperinger blandt medlemsstaterne. Én gruppe medlemsstater har talt for en afskaffelse eller udfasning af adgangen til opt out. En anden gruppe har ønsket at bibeholde adgangen til opt out og har lagt vægt på fleksibilitet, mens en tredje gruppe har placeret sig imellem de to andre.

Det slovenske formandskab har signaleret, at man på rådsmødet den 9. juni 2008 vil forsøge at få opbakning til en samlet løsning, der tager udgangspunkt i det fremlagte kompromisforslag og som samtidig indebærer en beslutning vedrørende vikardirektivet.

Mange lande har udtrykt interesse for en sådan samlet løsning, men det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere, om der kan opnås enighed derom.

En væsentlig ændring i forhandlingssituationen i forhold til tidligere består dog i, at der i UK i maj 2008 blev indgået en aftale mellem relevante aktører på arbejdsmarkedet vedrørende ligebehandling af vikarer, og på den baggrund forventes UK at være mere villige til at støtte vedtagelsen af et vikardirektiv som led i en samlet løsning. Det er nærliggende, at UK vil søge at få mest mulig fleksibilitet ind i arbejdstidsdirektivet i forbindelse med en eventuel accept af vikardirektivforslaget, og dette vil fx kunne ske ved at forhøje den såkaldte "cap" i opt out-bestemmelsen.

13. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens oprindelige ændringsforslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet den 7. december 2004, hvor et flertal var imod regeringens forhandlingsoplæg, og til orientering forud for Rådsmødet den 3. marts 2005. Regeringen forelagde igen et forhandlingsoplæg i sagen for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet den 2. juni 2005, hvor et flertal var imod regeringens forhandlingsoplæg. Regeringen forelagde på baggrund af Kommissionen reviderede ændringsforslag af 31. maj 2005 et forhandlingsoplæg for Folketingets Europaudvalg den 11. november 2005, hvor der ikke var et flertal imod regeringens oplæg. Endelig har sagen været forelagt til orientering for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmøderne den 8. december 2005 og 1. juni 2006 og den 7. november 2006. **Senest har forslaget været forelagt Europaudvalget forud for rådsmødet den 5. og 6. december 2007.**

2. **Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om vikariansattes arbejdsforhold ('vikardirektivet')**
- Politisk enighed
KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat.

1. Resumé

Kommissionen oversendte den 25. marts 2002 et direktivforslag om arbejdsvilkår for vikariansatte til Rådet (KOM (2002)149). Kommissionen har den 28. november 2002 efter Europa-Parlamentets behandling fremsat et ændringsforslag (KOM(2002)701) med mindre ændringer og præciseringer.

Formålet med direktivforslaget er at etablere et generelt ikke-forskelsbehandlingsprincip, hvorefter vikarbureauansatte vikarer med hensyn til basale arbejdsbetingelser ikke må behandles ringere end sammenlignelige arbejdstagere, der defineres som arbejdstagere i brugervirksomheden med et identisk eller tilsvarende arbejde.

Det græske formandskab forsøgte i 2003 at opnå politisk enighed på baggrund af et kompromisforslag, hvilket dog ikke var muligt – primært pga. modstand fra UK, IRL, Tyskland og DK. Herefter lå direktivforslaget stille, indtil det hollandske formandskab i efteråret 2004 kortvarigt tog forslaget op. De emner, der blev taget op, var spørgsmålet om karenperioder og fjernelse af restriktioner og forbud. På Rådsmødet den 4. oktober 2004 var der en frokostdrøftelse af direktivforslaget, hvor konklusionen var, at et muligt kompromis fortsat skulle findes i spændet mellem permanente undtagelser, overgangsperioder og venteperiod(er). Det hollandske formandskab valgte dog at tage direktivforslaget af rådmødedagsordenen for decembermødet i 2004, efter at det i Coreper kunne konstateres, at der fortsat var et blokerende mindretal.

*Siden har Kommissionen formentlig forsøgt at få efterfølgende formandskaber til at genoptage forhandlinger om direktivforslaget. **Portugal fulgte Kommissionens ønske og satte såvel vikar- som arbejdstidsdirektivet på dagsordenen. Der tegnede sig ved rådsmødet i december 2007 en mulighed for en vedtagelse af de to sammenkædede direktiver. Formandskabet valgte imidlertid at trække forslaget tilbage inden afstemning af hensyn til at undersøge yderligere muligheder for at opnå så bred en tilslutning som muligt. I UK, der har haft de største problemer med direktivet, har arbejdsmarkedets parter den 20. maj 2008 indgået en aftale med regeringen, der bl.a. indebærer, at man vil kunne acceptere en 12 ugers karenperiode i forhold til vikararbejde. På den baggrund udsendte det slovenske formandskab den 22. maj et ændringsforslag.***

2. Baggrund

Kommissionen oversendte den 25. marts 2002 et direktivforslag om arbejdsvilkår for vikariansatte til Rådet (KOM (2002)149 endelig).

Forslaget blev fremsat i umiddelbar forlængelse af en række tidligere forslag fra Kommissionens side om vikariansatte og forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter på europæisk plan (i henhold til artikel 3 i den sociale protokol, nu TEF art. 138), der blev afsluttet uden resultat den 21. maj 2001.

Parternes forhandlinger muliggjorde dog efter Kommissionens opfattelse, at der kunne identificeres en fælles platform, der indikerede, at parterne havde været tæt på at nå til enighed. De punkter, hvor parterne angiveligt nåede til enighed, er inkorporerede i forslaget, og der er udarbejdet forslag til yderligere bestemmelser, som skal løse de resterende problemer.

Kommissionen præsenterede forslaget på Rådsmødet den 3. juni 2002.

Kommissionen har efter Europa-Parlamentets behandling den 28. november 2002 fremsat et ændringsforslag (KOM(2002)701 endelig). Forslaget indeholder mindre ændringer og præciseringer.

Det græske formandskab fremlagde en række ændringsforslag op til rådsmødet i juni 2003, hvor der imidlertid ikke kunne opnås enighed. Enkelte af de efterfølgende formandskaber har foretaget sonderinger om evt. ændrede holdninger.

På Rådsmødet den 4. oktober 2004 var der en frokostdrøftelse af direktivforslaget, hvor konklusionen var, at et muligt kompromis fortsat skulle findes i spændet mellem permanente undtagelser, overgangsperioder og venteperiod(er). Muligheden af en permanent karensperiode, som man fra dansk side har prioriteret, blev ikke afvist.

Det hollandske formandskab tog direktivforslaget af dagsordenen for rådsmødet i december i 2004, efter at det i Coreper kunne konstateres, at der fortsat var et blokerende mindretal.

Det formodes, at Kommissionen siden har forsøgt at få de efterfølgende formandskaber til at genoptage forhandlingerne. **Portugal fulgte Kommissionens ønske og satte såvel vikar- som arbejdstidsdirektivet på dagsordenen på rådsmødet i december 2007. Sagen blev dog taget af dagsordenen, da ikke alle lande kunne støtte en samlet løsning på det foreliggende grundlag.** *I UK, der har haft de største problemer med direktivet, har arbejdsmarkedets parter den 20. maj 2008 indgået en aftale med regeringen, der bl.a. indebærer, at man vil kunne acceptere en 12 ugers karensperiode i forhold til vikararbejde. På den baggrund udsendte det slovenske formandskab den 22. maj et ændringsforslag.*

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er et minimumsdirektiv og fremsættes med hjemmel i TEU artikel 137, stk. 2, hvilket indebærer fælles beslutningsprocedure, jf. artikel 251 i TEU.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen finder, at forslaget ligger inden for proportionalitetsprincippet rammer, da der foreslås minimumsbeskyttelse, og det herefter overlades til medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter at lave enhver tilpasning, som måtte være nødvendig for at tage hensyn til særlige nationale forhold. Den ramme, der etableres ved direktivforslaget, er således ifølge Kommissionen fleksibel.

Kommissionen finder endvidere, at denne ramme først og fremmest er egnet til at konsolidere eller styrke god praksis i medlemsstaterne og giver medlemsstaterne mulighed for at anvende ikke-forskelsbehandlingsprincippet i udstrakt grad, når vikarer

har en varig kontrakt. Medlemsstaterne kan også vælge at delegere denne opgave til arbejdsmarkedets parter uanset hvilken type kontrakt, der er tale om.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens vurdering af forslaget forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet ud fra en bredere europæisk betragtning.

5. Formål og indhold

Kommissionen begrundet et fællesskabsdirektiv om vikariansattes arbejdsforhold med, at der er behov for at udvide princippet om ikke-forskelsbehandling mellem vikariansatte og sammenlignelige arbejdstagere fra brugervirksomheden. Kommissionen peger endvidere på, at EU-lovgivningsprogrammer om vikariansatte vil imødekomme et ønske fra arbejdsmarkedets parter og brancheorganisationer på EU-plan samt arbejdsmarkedsparter inden for vikarsektoren.

Kommissionens direktivforslag, KOM(2002)701 (erstatte KOM(2002)149)

Forslaget har til formål at etablere et generelt ikke-forskelsbehandlings-princip, hvorefter vikarbureauansatte vikarer med hensyn til basale arbejdsbetingelser ikke må behandles ringere end sammenlignelige arbejdstagere, der defineres som arbejdstagere i brugervirksomheden med et identisk eller tilsvarende arbejde.

Undtagelse fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet kan gøres, når den vikariansatte har en permanent kontrakt med vikarbureauet, og hvor den vikariansatte er aflønnet af vikarbureauet i perioder mellem vikariansættelse i to brugervirksomheder.

Det følger endvidere af forslaget, at medlemsstaterne kan overlade det til arbejdsmarkedets parter, gennem kollektive aftaler, at etablere arbejdsvilkår, som afviger fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet, når der sikres et passende beskyttelsesniveau for de vikariansatte.

Anvendelsesområde (artikel 1)

Direktivet skal finde anvendelse på ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold mellem et vikarbureau (arbejdsgiver) og en arbejdstager, der placeres hos en brugervirksomhed og arbejder under dennes overvågning/instruktion.

Efter høring af arbejdsmarkedets parter kan medlemsstaterne bestemme, at direktivet ikke skal finde anvendelse på ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold indgået under et særligt offentligt eller offentligt støttet uddannelses-, integrations- eller efteruddannelsesprogram.

Formål (artikel 2)

Formålet med forslaget er at forbedre væsentlige ansættelsesforhold for vikariansatte ved at sikre overholdelse af princippet om ikke-forskelsbehandling for vikarer. Formålet er endvidere at etablere en passende ramme for anvendelsen af vikararbejde med henblik på at bidrage til et gnidningsfrit arbejdsmarked.

Definitioner (artikel 3)

Forslaget indeholder definitioner af følgende begreber: arbejdstager, sammenlignelig arbejdstager, mission, og basale arbejds- og ansættelsesvilkår.

Arbejdstagerbegrebet skal i henhold til direktivets art. 3, stk. 1 litra a defineres ud fra det nationale arbejdstagerbegreb, dvs. som personer, der i henhold til national ansættelsesret nyder beskyttelse som arbejdstager.

En sammenlignelig arbejdstager defineres i art. 3, stk. 1 litra b som en arbejdstager i brugervirksomheden som indtager en identisk eller tilsvarende stilling som arbejdstageren (vikaren), der er formidlet af vikarbureauet, hvor der skal tages højde for anciennitet, kvalifikationer og evner.

Mission defineres i artikel 3, stk. 1 c som den periode, hvor vikaren er placeret i brugervirksomheden.

Som basale arbejds- og ansættelsesvilkår defineres i artikel 3, stk. 1, litra d arbejds- og ansættelsesvilkår, der relaterer sig til følgende fire punkter:

- Arbejdstid, hvileperioder, natarbejde, betalt ferie og offentlige fridage.
- Løn.
- Arbejde udført af gravide og ammende mødre, børn og unge.
- Initiativer med henblik på at bekæmpe diskrimination på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Direktivet berører i henhold til artikel 3, stk. 2 ikke national lovgivning vedrørende definitionen af ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold.

Revurdering af restriktioner eller forbud (artikel 4)

Medlemsstaterne skal mindst hvert femte år revurdere restriktioner eller forbud mod vikararbejde for visse grupper af arbejdstagere eller erhvervssektorer for at afgøre, om de særlige forhold fortsat er til stede. Kommissionen skal orienteres om revurderingen, og hvor en restriktion opretholdes, skal medlemsstaten informere Kommissionen om, hvorfor man anser restriktionen for nødvendig og begrundet. Restriktioner eller forbud mod vikararbejde, som kan opretholdes, skal være begrundet med en generel interesse særligt med hensyn til beskyttelsen af arbejdstagerne.

Ikke-forskelbehandlingsprincippet (artikel 5)

Hovedreglen i artikel 5, stk. 1 er, at vikaransatte under deres mission skal have mindst lige så gunstig behandling med hensyn til basale arbejds- og ansættelsesvilkår, herunder anciennitet i jobbet, som en sammenlignelig arbejdstager i brugervirksomheden, medmindre forskellig behandling kan begrundes objektivt.

Forslagets artikel 5, stk. 2 gør det muligt at afvige fra princippet, når vikarer har en permanent ansættelseskontrakt med et vikarbureau og modtager løn herfra i mellempåreder mellem to missioner

Medlemsstaterne kan give arbejdsmarkedets parter mulighed for at indgå kollektive aftaler, der afviger fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet, forudsat at der bevares et rimeligt beskyttelsesniveau for vikaransatte. Undtagelse kan endvidere ifølge forslaget artikel 5, stk. 4 gøres for vikarer, der har en eller flere opgaver for den samme brugervirksomhed, når opgaven kan blive fuldført i en periode, der ikke overstiger seks uger.

Der skal introduceres passende foranstaltninger, der skal forhindre misbrug i anvendelsen af bestemmelsen.

Forslaget fastsætter i artikel 5, stk. 5, at der skal henvises til den kollektive overenskomst i brugervirksomheden, når der ikke findes en ”sammenlignelig arbejdstager” i brugervirksomheden. Er der ikke nogen kollektiv overenskomst skal der sammenlignes med den kollektive overenskomst, der anvendes i vikarbureauet. Er der heller ikke her en kollektiv overenskomst skal de basale arbejds- og ansættelsesvilkår for vikaransatte fastsættes ud fra national lovgivning og national praksis.

Gennemførelsen af ikke-forskelsbehandlingsbestemmelsen skal fastsættes af medlemsstaten efter konsultation af arbejdsmarkedets parter. Bestemmelsen kan endvidere gennemføres via kollektiv aftale mellem arbejdsmarkedets parter på passende niveau.

Adgang til permanent beskæftigelse (artikel 6)

Forslaget fastsætter, at vikaransatte skal informeres om ledige stillinger i brugervirksomheden. Klausuler, der forbyder eller som hindrer indgåelse af en permanent ansættelsesaftale mellem vikaren og brugervirksomheden efter udløbet af en vikaransættelse, skal betragtes som ugyldige og forbydes.

Endvidere foreslås det, at vikarbureauer ikke må tage gebyr for at formidle, at arbejdstagere ansættes i en brugervirksomhed. Vikaransatte skal sikres adgang til sociale goder i brugervirksomheden, medmindre der er objektive grunde til at nægte dette.

Medlemsstaterne skal tage passende skridt til – eller fremme dialogen mellem arbejdsmarkedets parter om – forbedring af vikaransattes adgang til uddannelse i vikarbureauet, også i perioder mellem deres ”missioner”, ligesom adgangen til uddannelse skal forbedres i brugervirksomheden.

Repræsentation (artikel 7)

Vikaransatte skal ifølge forslaget medregnes i vikarbureauet, når der fastsættes grænser med hensyn til organer, der repræsenterer arbejdstagere i henhold til national lovgivning eller fællesskabslovgivning i vikarbureauet.

Information (artikel 8)

Brugervirksomheden skal ifølge forslaget give passende information om anvendelsen af vikarer, når der gives information om beskæftigelsen i virksomheden til organer, der repræsenterer arbejdstagerne, og som er nedsat i henhold til national eller fællesskabslovgivning.

Seneste ændringsforslag under portugisiske og slovenske formandskaber

Formål (artikel 2)

Efter arbejdet under portugisisk formandskab foreslås artikel 2 nu affattet således, at formålet med forslaget præciseres, så fokus er på at sikre overholdelse af princippet om ligebehandling for vikarer. Formålet er endvidere at slå fast, at det er vikarbureauet, der er arbejdsgiver for vikaren, og altså ikke brugervirksomheden. Formålet er endeligt at etablere en passende ramme for anvendelsen af vikararbejde med henblik på at bidrage

til et arbejdsmarked, hvor man anerkender vikarbranchen som bidrag til fleksibilitet og som en alternativ indgang til arbejdsmarkedet for visse grupper.

Revision af restriktioner eller forbud (artikel 4)

Af særlig afvigelse i forhold til den oprindelige tekst fremgår det således, at restriktioner, hindringer eller forbud, der optræder i kollektive overenskomster, kan undersøges og rapporteres direkte af arbejdsmarkedets parter. Kommissionen skal dog orienteres i en samlet henvendelse fra medlemslandet om revurderingen, og hvor landet vælger at opretholde en restriktion, skal medlemsstaten informere Kommissionen om, hvorfor man anser restriktionen for nødvendig og begrundet.

Herudover har Kommissionen særligt i forbindelse med behandlingen af forslaget under det portugisiske formandskab påpeget, at artikel 4 ikke indeholder nogen reaktionsmuligheder eller en egentlig straffebestemmelse. Kommissionen begrundet dette med, at man ønsker frie hænder til at optage dialog med det enkelte medlemsland, således at man herigennem kan finde det proportionale og mest formålstjenstlige responsmiddel, der dog i sidste ende kan være en indbringelse for EF-dømtolen.

Ligebehandlingsprincippet (artikel 5)

Som følge af seneste forslag udarbejdet under det portugisiske formandskab slås det fast, at medlemsstaterne som følge af bestemmelsen i art. 5.3 nu kan give arbejdsmarkedets parter mulighed for at indgå kollektive aftaler, der afviger fra ikke-forskelsbehandlingsprincippet, forudsat at der bevares et overordnet sammenligneligt og tilsvarende beskyttelsesniveau for vikaransatte.

Under slovensk formandskab er artikel 5.4 foreslået ændret, så der ikke længere er nogen karenperiode men i stedet en generel undtagelsesmulighed fra direktivets ligebehandlingsprincip, hvis arbejdsmarkedets parter på nationalt niveau har indgået en aftale herom. Forslaget er en direkte konsekvens af en aftale mellem arbejdsmarkedets parter i UK.

Som en ny bestemmelse i art. 5.5 foreslår det det slovenske formandskab, at medlemsstaterne skal søge at undgå misbrug af undtagelsesbestemmelserne i artikel 5. Denne betingelse var tidligere kun knyttet til forslaget i art. 5.4 om en karenperiode.

Artikel 6

Denne artikels udformning adskiller sig særligt fra det oprindelige direktivforslag ved, at der indrømmes vikarbureauer mulighed for at tage et omkostningsbestemt gebyr ved en vikars overgang til brugervirksomheden.

Gennemførelse (artikel 11)

For så vidt angår gennemførelsen adskiller artikel 11 sig fra det oprindelige forslag ved, at artiklen indeholder bestemmelser om, at direktivet skal være gennemført senest 2 år efter vedtagelsen. Medlemslandene skal samtidigt informere Kommissionen om resultatet af de undersøgelser, der bestemmes i art. 4.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har afsluttet sin førstebehandling af det oprindelige forslag den 21. november 2002. Parlamentet har godkendt Kommissionens forslag til vikardirektivet, idet man har lagt vægt på, at der skal være en balance mellem fleksibilitet og beskyttelsen af vikaransatte. Parlamentet har endvidere godkendt muligheden for, at

arbejdsmarkedets parter kan implementere direktivet og i den forbindelse kan afvige fra direktivets præcise bestemmelser, så længe formålet med direktivet opfyldes. Parlamentet har som udgangspunkt ikke fundet, at der bør indføres en karenperiode.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Der er ingen særskilt lovregulering af vikarbureauansattes ansættelsesforhold i Danmark. Ifølge retspraksis er vikarbureauansatte omfattet af ansættelsesbevisloven, hvorimod vikarbureauansatte, der udfører arbejde dækket af funktionærloven, ifølge domspraksis ikke er omfattet af funktionærlovens bestemmelser, da der ikke foreligger et tjenesteforhold.

Vedtagelse af forslaget vil indebære, at der skal gennemføres (opsamlings-)lovgivning om vikarbureauansatte vikarers ansættelsesforhold, herunder fastsættelse af et ikke-forskelsbehandlingsprincip. Vikarers retsstilling i forhold til funktionærloven vil formentlig ligeledes skulle ændres.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Det vurderes, at en gennemførelse af direktivet med en meget kort venteperiode risikerer at ville kunne medføre mindre fleksibilitet på det danske arbejdsmarked.

Det bemærkes dog, at vilkår for ansættelse af vikarer allerede i meget vid udstrækning er fastlagt via kollektive overenskomster.

9. Høring

Kommissionens oprindelige forslag blev sendt i høring den 18. april 2002 i EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold.

Direktivforslaget griber efter DA's, SALA's og KL's opfattelse ind i danske overenskomstforhold, bl.a. på grund af sammenligningsfaktoren. Rammerne og behandlingen af lønspørgsmål og overenskomstforhold er efter parternes opfattelse udelukkende undergivet national kompetence. Dette følger af TEF's artikel 137, stk. 6, om organisationsret.

DA finder heller ikke, at Kommissionen i sin begrundelse for direktivforslaget i tilstrækkeligt omfang har dokumenteret et behov for fællesskabsregler på området. Direktivforslaget vil næppe skabe flere jobs og er efter DA og KL's opfattelse i modstrid med både EU's egen Lissabon-strategi og konklusionerne om bl.a. fleksibilitet, jobskabelse og forenkling af administrative rammer fra Barcelona-topmødet. DA kan heller ikke støtte, at man ønsker at regulere lønspørgsmål i direktivet.

DA finder, at fastlæggelse af en karenperiode (artikel 5, stk. 4) bør ske nationalt. Perioden bør under alle omstændigheder være længere end seks uger og ikke mindre end tre måneder.

Samlet set kan DA og SALA ikke støtte, at det foreliggende direktivforslag fremmes. KL anbefaler, at Danmark arbejder for, at direktivet sendes tilbage til arbejdsmarkedets

parter til fornyede forhandlinger, samt at Danmark sikrer, at alle lønbestemmelser i direktivet under alle omstændigheder fjernes.

Lederne finder det som udgangspunkt ikke hensigtsmæssigt, at man på europæisk plan foretager en fælles detailregulering af vikaransattes ansættelsesforhold.

Lederne indstiller, at der fra dansk side arbejdes for, at et eventuelt direktiv i videst muligt omfang overlader reguleringen af vikarbureauansattes ansættelsesvilkår til arbejdsmarkedets parter i de enkelte lande.

LO støtter generelt, at der udfoldes bestræbelser for at regulere arbejdsforholdene for vikarer. LO er uenig i direktivets "indbyggede målsætning" om, at andelen af vikaransættelser skal øges og lægger i den forbindelse vægt på, at overenskomstbestemmelser, der f.eks. forpligter arbejdsgivere til at efterspørge arbejdskraft i de lokale forbund inden vikaransættelse anvendes, ikke må anfægtes af forslaget.

LO finder, at Kommissionen i den generelle redegørelse for de forudgående forhandlinger med parterne ikke loyalt har gengivet arbejdstagersidens holdninger, og at det derfor ikke er korrekt, når Kommissionen giver udtryk for, at direktivet er baseret på de punkter, hvor parterne under forhandlingerne var nået til enighed.

LO er uenig i den minimumsgrænse på seks uger, som fremgår af artikel 5, stk. 4, idet man finder, at det vil gøre direktivet virkningsløst på en lang række områder.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Spørgsmålet om vikarbureauansattes ansættelsesvilkår reguleres efter dansk opfattelse bedst i overensstemmelse med national praksis. Danske arbejdsgivere har generelt og i sammenligning med andre europæiske lande ikke i særlig høj grad anvendt vikarer, hvilket skyldes det i øvrigt fleksible danske arbejdsmarked. Antallet af vikaransættelser har dog været stigende inden for de sidste par år. I øvrigt er en stor del af vikarbureauansatte vikarer formentligt tilknyttet et bureau, fordi de netop foretrækker denne arbejdsform.

Imidlertid har man forståelse for, hvis der på europæisk plan er et videregående behov for regulering f.eks. i lande, hvor vikararbejde er mere udbredt.

Et eventuelt direktiv bør være så fleksibelt som muligt, således at der ved implementeringen gives muligheder for at tilpasse en regulering af vikaransattes arbejdsforhold til de eksisterende nationale forhold. For Danmark er det vigtigt, at direktivet ikke kommer til at begrænse mobiliteten og fleksibiliteten i den danske arbejdsstyrke.

Det er endvidere vigtigt for Danmark, at der gives en bred margin med hensyn til regulering via kollektive overenskomster, og at såvel vikarbureauer som brugervirksomheder har incitament til at indgå kollektive overenskomster.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Efter det seneste ændringsforslag fra det slovenske formandskab er der principielt enighed om direktivets grundlæggende principper. Det er ligeledes holdningen hos

et stort flertal af lande, at den positive indstilling er på betingelse af en samlet pakkelse, der indebærer en tilfredsstillende løsning på arbejdstidsdirektivet.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 31. maj 2002, den 4. oktober 2002, den 29. november 2002 og den 28. februar 2003 til orientering samt den 28. maj 2003 til forhandlingsoplæg. Forslaget er siden forelagt til orientering forud for rådsmødet den 4. oktober 2004 samt rådsmødet den 6.-7. december 2004. Senest har forslaget været forelagt Europaudvalget forud for rådsmødet den 5. og 6. december 2007.

3. Rådskonklusioner vedrørende styrket administrativt samarbejde vedrørende udstationering af medarbejdere
- Vedtagelse af rådskonklusioner
KOM (2008) 8778

Nyt notat

1. Resumé

Forslaget til rådskonklusioner om styrket administrativt samarbejde i forbindelse med udstationering indeholder konklusioner, der - med henvisning til Kommissionens henstilling af 3. april 2008 - tager sigte på et styrket samarbejde mellem de kompetente myndigheder i de respektive medlemsstater samt etablering af et elektronisk system til udveksling af oplysninger. Endelig opfordres Kommissionen til at etablere en rådgivende komite, der skal bidrage til at identificere god praksis og udveksle relevante oplysninger vedrørende udstationering.

2. Baggrund

Kommissionen anmodede i en henstilling af 3. april 2008 de nationale regeringer om en hurtig indsats for styrke det administrative samarbejde i relation til arbejdstagere, der midlertidigt er udstationeret i en anden medlemsstat. I Kommissionens henstilling opstilles en række konkrete forslag til, hvordan det administrative samarbejde kan styrkes, herunder hvordan udstationerede og deres arbejdsgivere kan få lettere adgang til information om løn- og ansættelsesvilkår i værtslandet. Kommissionen foreslår følgende tre initiativer til støtte herfor: 1) udvikling af et informationssystem, fx en udvikling af det allerede eksisterende "Internal Market System, IMI", 2) styrkelse af de nationale forbindelseskontorer samt 3) systematisk udveksling af oplysninger om god praksis blandt andet ved at nedsætte en formel komité bestående af regeringsrepræsentanter og med inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

Kommissionens henstilling er en opfølgning på Kommissionens meddelelse fra 4. april 2006 om udstationering af arbejdstagere.

3. Hjemmelsgrundlag

Traktatens art. 49.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet inviterer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre en bedre og lettere adgang til de informationer, der er relevante i forbindelse med udstationering – både for arbejdsgivere og de personer, der udstationeres. Tjenesteydere, som udstationerer lønmodtagere, som i kortere eller længere tid udfører arbejde i et andet EU-land er i henhold til udstationeringsdirektivet forpligtet til at give deres udstationerede ansatte en række arbejdsvilkår, som via lov eller overenskomster finder anvendelse i værtslandet. Dette gælder fx arbejdsmiljø, arbejdstagerbeskyttelse, løn- og arbejdsvilkår mv. Et elektronisk informationssystem vil kunne lette adgangen til oplysninger om regler og rettigheder i de enkelte medlemslande. Rådet inviterer på denne baggrund Kommissionen til at foretage de foreløbige undersøgelser for at udvikle et system til understøttelse af elektronisk udveksling af relevant information.

Endelig inviteres Kommissionen af Rådet til at oprette en rådgivende komite, der skal bidrage til at identificere god praksis og udveksle relevante oplysninger vedrørende udstationering. Den rådgivende komite skal bestå af repræsentanter fra offentlige myndigheder, og arbejdsmarkedets parter skal regelmæssigt inddrages.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget til rådskonklusioner har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget om at foretage de foreløbige undersøgelser med henblik på eventuelt at udvikle et system til understøttelse af elektronisk udveksling af relevant information vil dog ved en senere udmøntning kunne have statsfinansielle konsekvenser/konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Høring

Udkast til rådskonklusioner blev den 9. maj sendt i høring i Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold med frist den 15. maj.

FA hilser med tilfredshed, at der etableres et styrket administrativt samarbejde mellem landene, idet dette vil fremme den frie bevægelighed og samtidig medvirke til, at konflikter om arbejdsvilkår og ansættelsesbetingelser i højere grad kan undgås. FA finder det væsentligt, at det specifikt anføres i udkastet, at styrkelsen af det administrative samarbejde fuldt ud skal respektere arbejdsmarkedets parter rolle og FA kunne ønske en endnu stærkere formulering herom. FA finder et styrket samarbejde mellem det administrative led og arbejdsmarkedets parter ønskeligt. FA understøtter udkastets forslag om større brug af elektronisk information med lette adgangskilder til viden om arbejdsforhold på alle EU's sprog. Udveksling af god praksis på området er FA ligeledes positiv overfor. En evt. rådgivningskomité på dette område bør ligeledes omfatte repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter, som har det daglige praktiske kendskab til reglerne på de enkelte arbejdsmarkeder i medlemslandene.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har en positiv holdning til rådskonklusionerne.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger:

Alle medlemsstater forventes at støtte rådskonklusionerne.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg:

Udkastet til rådskonklusioner har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forslag til Rådsbeslutning om retningslinjer for beskæftigelsen.

- Politisk enighed

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til retningslinier for beskæftigelse i december 2007. Kommissionen foreslår at videreføre retningslinierne for 2007 uændret. EPSCO vedtog på sit møde den 29. februar 2008 en fælles holdning, der tilsiger, at der ikke ændres i beskæftigelsesretningslinjerne. Den endelige vedtagelse afventer Europa-Parlamentets udtalelse, som nu forventes at foreligge omkring 1. juni 2008.

Baggrund

EPSCO skal efter høring af bl.a. Europa-Parlamentet opnå politisk enighed om nye retningslinier for beskæftigelsen. Den endelige vedtagelse afventer Europa-Parlamentets udtalelse, som nu forventes at foreligge omkring 1. juni 2008.

Hjemmelsgrundlag

Traktatens art. 128.

Nærhedsprincippet

Der er tale om retningslinier under den åbne koordinations metode, hvorfor nærhedsprincippet er opfyldt.

Formål og indhold

Retningslinierne for beskæftigelsen, som indgår i de integrerede retningslinier, er grundlaget for medlemslandenes udarbejdelse af deres nationale strategi for beskæftigelsen, som indgår i medlemslandenes nationale reformprogrammer.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet høres i henhold til traktatens art. 128 over Kommissionens forslag til retningslinier for beskæftigelsen. EP's udtalelse forventes at foreligge omkring omkring 1. juni 2008.

Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen forudses ikke sendt i høring. Lissabonstrategien drøftes løbende i Kontaktudvalget for Lissabonstrategien, hvor en bred kreds af interesseorganisationer og ministerier er repræsenteret, og hvor Udenrigsministeriet er formand.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har på møde i EPSCO den 29. februar 2008 tilsluttet sig den fælles holdning, der tilsiger, at der ikke ændres i beskæftigelsesretningslinjerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

EPSCO har den 29. februar 2008 vedtaget en fælles holdning, der tilsiger, at der ikke ændres i beskæftigelsesretningslinjerne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for Rådsmøde (EPSCO) den 29. februar 2008 til orientering.

- 5 a) Kompetencer, jobs og unge, Forudsige og matche arbejdsmarkedets behov særligt med henblik på unge**
- Vedtagelse af rådskonklusioner
KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Formålet med rådskonklusionerne er på nationalt og europæisk niveau at kvalificere drøftelsen af sammenhængen mellem uddannelsesplanlægning og beskæftigelsesbehov til gavn for unges beskæftigelse og til nedbringelse af ungdomsarbejdsløsheden.

2. Baggrund

I konklusionerne fra Det Europæiske Råds forårsmøde 2008 opfordres der til, at de fremtidige kompetencebehov for Europa op til 2020 kortlægges.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er på nationalt og europæisk niveau at kvalificere drøftelsen af sammenhængen mellem uddannelsesplanlægning og beskæftigelsesbehov til gavn for unges beskæftigelse og til nedbringelse af ungdomsarbejdsløsheden.

Konklusionerne understreger blandt andet:

- At en videnskabelig undersøgelse af kompetencebehov frem til 2020 vil være et væsentligt bidrag til at identificere udviklingstendenser på arbejdsmarkedet samt kortlægge på hvilke områder, der i fremtiden vil mangle arbejdskraft både på nationalt og europæisk niveau.
- At en undersøgelse af kompetencebehov frem til 2020 vil skabe grundlag for at etablere en bedre sammenhæng mellem kompetenceudvikling og arbejdskraftbehov.
- At uddannelse og træning i sammenhæng med livslang læring skal medvirke til at sikre en højt uddannet arbejdskraft, der med brede og efterspurgte kompetencer kan modsvare fremtidens kompetencebehov.

Medlemslandene – med støtte af Kommissionen – inviteres bl.a. til:

- At arbejde for en modernisering af arbejdsmarkedet således at de kan reagere mere effektivt i forhold til arbejdskraftsprognoser og på denne måde skabe en bedre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af arbejdskraft.
- At involvere alle relevante aktører med henblik på en bedre koordinering af politikområder og arbejdsmarkedsinstitutioner, i særlig grad den offentlige arbejdsformidlings service og sociale sikkerhedssystemer, for at sikre en mere effektiv jobsøgning og dermed modvirke bl.a. strukturel ledighed.
- At sikre, at uddannelsessystemet forbedrer evnen til at producere mere og bedre arbejdskraft, der kan dække arbejdsmarkedets fremtidige behov.

- At modvirke, at unge forlader uddannelsessystemet for tidligt og dermed ikke får fodfæste på arbejdsmarkedet.
- At tilbyde god vejledning om beskæftigelsesmuligheder for dermed at bidrage til en sikker overgang fra skole til arbejdsmarked.
- At bidrage til kortlægning af de fremtidige arbejdsmarkedsbehov i Europa.

Rådskonklusionerne inviterer Kommissionen til:

- At udforske metoder til opgørelse af regelmæssige og systematiske arbejdskraftprognoser, der indeholder detaljeret information om de enkelte landes, regioners og sektorerers beskæftigelsesbehov for herigennem at sikre bedre sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af arbejdskraft.
- At der i særlig grad rettes opmærksomhed på ungdomsledighed og på overgangen mellem uddannelse og arbejdsmarked.
- At den første rapportering af de fremtidige kompetencebehov op til 2020 fremlægges inden Det Europæiske Råds forårsmøde i 2009.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

9. Høring

Rådskonklusionerne har været drøftet på møde i EU-Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold den 21. maj 2008.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter formandskabets udkast til rådskonklusioner.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemslande kan støtte formandskabets udkast til rådskonklusioner.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

- 5 b) Kompetencer, jobs og unge, EMCO's udtalelse om unges overgang fra uddannelse til arbejde**
- Godkendelse
KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet tillægger temaet – unge, færdigheder og jobs – generel stor vægt, og det forventes, at formandskabet fremlægger et udkast til udtalelse, der fokuserer på udvalgte politikområder, der har betydning for en indsats, der skal understøtte de unges generelle integration på arbejdsmarkedet.

2. Baggrund

Formandskabet tillægger temaet - unge, færdigheder og jobs - stor vægt. Fra slovensk side finder man, at temaet ligger i naturlig forlængelse af indsatsen under det portugisiske formandskab – herunder EPSCO's rådskonklusioner fra december, hvor vigtigheden af øget investering i human kapital indgik i konklusionerne om Den Europæiske Beskæftigelsesstrategi. Det slovenske formandskab har forud for det planlagte udkast til udtalelse om unge og beskæftigelse afholdt en konference med fokus på unge og de fire forbundne temaer: Nye former for beskæftigelse, mobilitet, integration på arbejdsmarkedet og træning samt balancen mellem unges professionelle og sociale liv.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formandskabet har endnu ikke fremlagt et udkast til udtalelse, som udarbejdes af Beskæftigelseskomiteen (EMCO). Komiteens udkast forventes at fokusere på udvalgte politikområder, der har betydning for en indsats, der skal understøtte de unges generelle integration på arbejdsmarkedet.

Man har kunnet konstatere et stigende uddannelsesniveau for unge, som træder ind på arbejdsmarkedet. Jobstrukturen har samtidig undergået store ændringer. Det er således nødvendigt at få en bedre forståelse af relationen mellem uddannelse/træning og ændringerne på arbejdsmarkedets efterspørgselsside, herunder udviklingen i jobstrukturen for at fremme unges beskæftigelse.

Siden etableringen af Den Europæiske Beskæftigelsesstrategi i 1997 har der generelt været fokus på forebyggelse. Udkastet forventes at sætte fokus på den offentlige arbejdsformidlings rolle med henblik på at forebygge ungdomsarbejdsløshed.

Det Europæiske Råd (DER) har sat fokus på nødvendigheden af, at man skaber bedre klima og rammevilkår for iværksættere med henblik på fremme af iværksætteri. DER har i den forbindelse opfordret medlemslandene til at styrke deres indsats på dette felt, og udtalelsen forventes at sætte fokus på en sådan styrket indsats over for unge.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Udkastet til udtalelse har ikke i sig selv konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Udtalelsen har været drøftet på møde i EU-Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold den 21. maj 2008.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forventer at kunne støtte en godkendelse af formandskabets udkast til udtalelse.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemslande kan støtte udkastet til udtalelse.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

- 6. Europa-Parlamentets og Rådets forordningsforslag om procedurer for implementering af forordning 883/04/ om koordination af sociale sikringsordninger.**
- Afsnit IV, Finansielle bestemmelser, kapitel III, Tilbagesøgning af for meget udbetalte ydelser og foreløbige udbetalinger, modregning og bistand ved inddrivelse af fordringer.
- *Delvis generel indstilling*
KOM(2006)16

Revideret notat

1. Resumé

Der foreslås procedurer for den praktiske gennemførelse af bestemmelserne i artikel 84 i forordning 883/2004 om tilbagesøgning og inddrivelse af for meget udbetalte sociale ydelser eller inddrivelse af skyldige bidrag.

2. Baggrund

I henhold til artikel 89 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger fastsættes de nærmere regler for forordningens gennemførelse i en særskilt forordning.

Reglerne om koordinering af de enkelte medlemsstaters sociale sikringsordninger indgår som led i den frie bevægelighed for personer. Koordineringen sikres for tiden af forordning 1408/71 og gennemførelsesforordningen 574/72. Forordning 883/2004 skal erstatte forordning 1408/71. De nye koordineringsbestemmelser i forordning 883/2004 kan imidlertid først finde anvendelse, når den tilsvarende gennemførelsesforordning er blevet vedtaget til afløsning af forordning 574/72.

Det bemærkes, at det er forslaget afsnit IV, kapitel III, der denne gang forelægges for Rådet. De efterfølgende afsnit vil blive behandlet i de kommende måneder, hvorefter forslaget skal forelægges i sin helhed.

Først når der er opnået politisk tilslutning til alle forslaget afsnit, vil det samlede forslag kunne fremlægges til politisk vedtagelse. Da en retsakt kun kan vedtages endeligt som en helhed, vil en tilslutning ifølge sagens natur kunne tages op igen til fornyet drøftelse på et senere tidspunkt.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i Traktatens art. 42 og 308.

I medfør af art. 42 vedtager Rådet efter fremgangsmåden i art. 251 de foranstaltninger vedrørende social tryghed, som er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, især ved at indføre en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere og deres ydelsesberettigede pårørende: sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes område.

Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artiklen omhandlede fremgangsmåde.

Efter art. 308 udfærdiger Rådet, såfremt en handling fra Fællesskabets side viser sig påkrævet for at virkeliggøre Fællesskabets mål inden for Fællesskabets rammer, og Traktaten ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, på forslag af Kommissionen og efter at have indhentet en udtalelse herom fra Europa- Parlamentet, forskrifter herom.

4. Nærhedsprincippet

Om nærhedsprincippet er i forslaget angivet, at subsidiaritetsprincippet finder anvendelse i det omfang, forslaget ikke falder ind under Fællesskabets enekompetence.

Målet, nemlig at vedtage gennemførelsesbestemmelser, der skal sikre indførelse af koordineringsforanstaltninger, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, hvilket også udtrykkeligt er nævnt i forordning 883/2004 (betragtning 45). I Traktatens artikel 42 er det således fastsat, at Rådet vedtager de foranstaltninger vedrørende social tryghed, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed.

Disse bestemmelser er blevet udmøntet i form af en koordineringsforordning, hvis anvendelsesområde gradvis er blevet udvidet til at omfatte selvstændige erhvervsdrivende, studerende, pensionister, tjenestemænd og nu samtlige forsikringstagere. Forordningen har i sig selv kun til formål at fastlægge de foranstaltninger, der er nødvendige for, at de personer, der er omfattet af den, kan rejse, opholde sig eller bo i en anden medlemsstat uden at miste deres sociale sikringsrettigheder.

For at garantere at rettigheder bevares, er der i forordningen fastsat forskellige bestemmelser, der afspejler de specifikke behov i de forskellige sociale sikringsgrene. Den indeholder dog også nogle generelle principper, der gør det muligt at få koordineringen til at fungere. Disse principper omfatter princippet om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, om ligestilling af begivenheder, og om ligebehandling. Medlemsstaterne skal overholde disse principper, men har alene kompetencen til at fastlægge, organisere og finansiere deres nationale sociale sikringsordninger.

Når det drejer sig om grænseoverskridende tilfælde, kan intet land handle på egen hånd. De eksisterende bilaterale overenskomster er blevet erstattet af koordineringsforordningen, som derved har muliggjort forenkling og ligebehandling af forsikringstagerne, samtidig med at de enkelte landes nationale bestemmelser om social sikring overholdes.

Koordinering af de nationale socialsikringsordninger giver kun mening, hvis det sker på fællesskabsplan: Koordineringens grundlag og berettigelse er personers frie bevægelighed inden for EU. Disse regler berører alle europæiske borgere, der flytter inden for EU, uanset årsagen hertil. Det er fortsat kun medlemsstaterne, der har kompetence til at fastlægge, organisere og finansiere deres nationale sociale sikringsordninger.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. Regeringen er enig i denne vurdering.

5. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at fastlægge procedurerne for den praktiske gennemførelse af bestemmelserne i forordning 883/2004 for alle berørte parter – socialt sikrede, de

sociale sikringsinstitutioner og medlemsstaternes kompetente myndigheder. Hensigten er at forbedre de nuværende procedurer ved at forenkle dem og gøre de eksisterende bestemmelser klarere.

Afsnit IV, Finansielle bestemmelser

Kapitel III: Tilbagesøgning af for meget udbetalte ydelser og foreløbige udbetalinger, modregning og bistand ved inddrivelse af fordringer

Forslaget omfatter de administrative procedurer i forbindelse med inddrivelse af bidrag og tilbagesøgning af ydelser, som fastlagt i artikel 84 i forordning 883/04.

Der er lagt op til, at inddrivelse af for meget udbetalte ydelser over landegrænserne først og fremmest skal ske ved hjælp af modregning. Hvis dette skridt ikke kan anvendes er der lagt op til, at tilbagesøgning sker ved inddrivelse, hvilket også anvendes ved opkrævning af skyldige bidrag til social sikring.

Der er ved forslaget lagt op til, på hvilken måde institutionerne i medlemslandene kan være behjælpelige med denne modregning eller inddrivelse, samt hvilke tilbagesøgningsregler der er gældende.

Forslaget hviler hovedsagelig på de procedurer, som er fastlagt i Rådets direktiv 76/308 af 15. marts 1976 om gensidig bistand mellem medlemslandenes institutioner ved inddrivelse af fordringer i forbindelse med visse bidrag, afgifter, skatter og andre foranstaltninger. Det betyder, at dette arbejde med inddrivelse mv. vil blive tilrettelagt i et tættere samarbejde med bl.a. skatteforvaltningerne.

Der findes allerede i dag i den gældende gennemførelsesforordning regler om modregning i ydelser fra én medlemsstat ved tilbagebetaling af for meget udbetalte ydelser fra anden medlemsstat. Ved afgørelse af om der kan ske modregning i danske ydelser for udenlandske krav, er det danske regler, der skal følges. Herudover er det et krav, at modregning er mulig efter reglerne i det land, der anmoder om modregning. Omvendt kan danske myndigheder bede om modregning i en ydelse, der udbetales fra en anden medlemsstat, hvis betingelserne i dansk lovgivning for modregning er opfyldt. Modregning i den udenlandske ydelse vil i givet fald kun finde sted, hvis dette også er tilladt efter det andet lands lovgivning.

Det er de institutioner, der udbetaler sikringsydelser (i Danmark kommunerne, A-kasserne mv.), der administrerer reglerne.

De regler, der foreslås om modregning i den ny gennemførelsesforordning, er stort set identiske med de gældende regler.

Efter reglerne i direktiv 76/308 inddriver den stat, der anmodes om bistand, udenlandske krav i overensstemmelse med de regler, der gælder for inddrivelse af egne lignende fordringer. Inddrivelsesmæssigt behandles enhver udenlandsk fordring på samme måde som en indenlandsk fordring.

Såfremt fordringen eller eksekutionsdokumentet anfægtes under inddrivelsesforretningen, kan debitor indbringe sagen for den kompetente myndighed i den stat, der har anmodet om bistanden.

Samarbejdet efter direktiv 76/308 foregår mellem kompetente myndigheder i medlemslandene. I Danmark er SKAT den kompetente myndighed.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget skal vedtages i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet. Rådet træffer dog afgørelse med enstemmighed. Europa-Parlamentets endelige positioner kendes endnu ikke, men Social- og Beskæftigelsesudvalget har fremlagt et udkast til rapport af 13. marts 2008 indeholdende en del forslag til ændringsforslag.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Forslagets anvendelsesområde er i dag reguleret ved forordning 1408/71 om vandrende arbejdstageres og selvstændiges samt deres familiemedlemmers sociale sikring og den tilhørende gennemførelsesforordning 574/72. Forordning 883/2004 ophæver forordning 1408/71, men finder først anvendelse, når den nye gennemførelsesforordning træder i kraft.

Forslaget ligger tæt op ad Inddrivelsesloven og kræver ikke ændring af dansk lovgivning.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget til gennemførelsesregler for inddrivelse af for meget udbetalte ydelser mv. har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. Det fremgår af artikel 4, stk. 2 til forslag til gennemførelsesforordning, at oplysningerne sendes mellem institutionerne elektronisk i et fælles sikret system. Oprettelsen og finansieringen af dette fælles system er en opgave for Fællesskabet. Denne opgave (EESSI) er under udvikling i EU-regi. Medlemslandene har ansvaret for udviklingen og finansieringen af systemet nationalt.

Forslaget til øget digitalisering af dataudvekslingen mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder kan føre til såvel effektiviseringer som øgede udgifter i de berørte institutioner afhængig af hvilke elektroniske løsninger, der fastlægges. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at give et bud på de finansielle konsekvenser af denne del af forslaget.

Der er nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der udarbejder en foranalyse til udviklingen af den nationale del. Foranalysen forventes færdig i løbet af juni 2008, hvor der også forventes at foreligge et estimat for de finansielle konsekvenser ved digitaliseringen.

Dansk stillingstagen til det samlede forslag vil blive vurderet på baggrund af forslaget i sin helhed, herunder en beregning af de økonomiske konsekvenser forbundet hermed.

Forslaget har ingen implikationer for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Forslaget indeholder ingen ligestillingsmæssige aspekter. Forenklingen af systemerne må forventes at medføre en mindre lettelse for erhvervslivet.

9. Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold første gang den 13. marts 2006 og har senere været forelagt i

forbindelse med proceduren til forberedelse af rådsmøder. Følgende høringssvar er modtaget:

Amtsrådsforeningen har noteret sig, at national dansk lovgivning ikke berøres, men at forslagens vedtagelse vil kræve, at der sker ændringer i administrative forskrifter herunder mere specifikt, at de i dag anvendte frister for refusion af sygeudgifter ændres. Ligeledes noterer foreningen sig, at forslaget til øget digitalisering af dataudvekslingen mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder kan føre til såvel effektiviseringer som øgede udgifter i de berørte institutioner.

Endvidere noterer Amtsrådsforeningen sig med tilfredshed, at det fortsat (alene) er medlemslandenes kompetence at fastlægge, organisere og finansiere de nationale sociale sikringsordninger. Herved sikres at subsidiaritetsprincippet fortsat tilgodeses. Amtsrådsforeningen tager forbehold for eventuelle økonomiske konsekvenser for det regionale niveau som følge af forslagens vedtagelse og gennemførelse.

AC finder det positivt, at forordningen bevirker, at arbejdstagere, der tager arbejde i andre lande, sikres en bedre service i form af, at det er de kompetente myndigheder og ikke borgeren/arbejdstageren, der skal belastes i forhold til forskellige administrative procedurer.

De Samvirkende Invalideorganisationer(DSI) finder det som udgangspunkt positivt, at formålet med forslaget er at forbedre de nuværende procedurer og servicen for borgerne. Imidlertid har DSI vanskeligt ved at vurdere forslagens konsekvenser for de handicapkompenserende ydelser, som for mange mennesker med handicap er en nødvendig forudsætning for, at de kan tage ophold i andre lande, også for at arbejde.

Konkret ønsker DSI at vide, hvorvidt udlandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om betingelser for i særlige tilfælde at få hjælp efter lov om social service under midlertidigt ophold i udlandet, nr. 113 af 20. februar 2004) er i overensstemmelse med denne forordning.

Set i lyset af forordningens formål om at forbedre de nuværende procedurer og servicen for borgerne, er det afgørende for DSI, at det også gælder for mennesker med handicap. Center for Ligebehandling af Handicappede har tidligere dokumenteret, at der er en række problemer især i serviceloven, aktivloven, lov om compensation til handicappede i erhverv samt i lov om specialpædagogisk støtte til videregående uddannelser. Problemerne relaterer sig til blandt andet servicelovens meget stramme fortolkning af domicilbegrebet, idet det forudsættes, at man skal opholde sig her i landet og kun i særlige tilfælde kan få hjælp under midlertidige ophold i udlandet.

Som udlandsbekendtgørelsen er formuleret, vil man ikke have en ubetinget ret til fx at medbringe sin kørestol eller sin bil under ethvert ophold i udlandet, selvom den enkelte er afhængig af disse hjælpemidler.

DSI ønsker derfor opklaret, om de danske kompensationsordninger, der fx vedrører handicappedes tilknytning til arbejdsmarkedet, er defineret af forordning 883/2004. Dette ønske er imødekommet, idet der har været afholdt bilaterale møder mellem DSI og Socialministeriet.

LO og DA havde ingen bemærkninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige holdning

Regeringen har en positiv holdning til forslaget.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De andre medlemslande har en generel positiv holdning til forslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for Rådsmødet den 1. juni 2006 for så vidt angår afsnit I og Afsnit II., og forud for Rådsmødet den 1. december 2006 for så vidt angår Afsnit III, pensioner, forud for Rådsmødet den 31. maj 2007 for så vidt angår afsnit III, ydelser ved sygdom og moderskab, samt forud for Rådsmødet den 5. december 2007 for så vidt angår afsnit III, ydelser ved arbejdsløshed, familieydelser samt refusion af arbejdsløshedsydelser.

7. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådet forordning til ændring af bilagene til forordning 883/2004 om koordination af sociale sikringsordninger**
- Delvis generel indstilling
KOM(2007)376

Revideret notat

1. Resumé

Forordning 883/04 blev vedtaget i Rådet den 29. april 2004. Siden er der kommet 12 nye medlemslande til. Derfor skal bilagsoptegnelserne ajourføres, så optegnelserne fra disse 12 nye lande også kommer med i bilagene. Endvidere er bilagene II, X og XI opført i forordning 883/2004, men selve indholdet er endnu ikke opregnet. Bilag II omhandler de bestemmelser i bilaterale aftale, indgået mellem EU- medlemslande, hvori der er bestemmelser, der er mere favorable for borgerne end bestemmelserne i forordningen er, og som forbliver i kraft, når forordningen kommer til anvendelse. Bilag X omhandler de nationale særlige ikke - bidragspligtige kontantydelse, der er omfattet af forordningen, men som ikke er eksportable. Bilag XI indeholder en beskrivelse af særlige bestemmelser for anvendelse af det enkelte medlemslands lovgivning, som har betydning for bl.a. tilkendelse af ydelser i det enkelte land ved anvendelsen af forordning 883/2004. Endvidere er der i forslaget lagt op til ajourføring af enkelte af de allerede vedtagne bilag.

2. Baggrund

I bilagene II, X og XI til forordning 883/04 er det anført, at indholdet af disse bilag skal fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet senest den dato, hvor forordningen finder anvendelse, jf. artikel 91 i forordningen. Når forslag til bilagene bliver vedtaget, vil disse bilag være en del af forordning 883/2004.

Endvidere er der tale om ajourføring af allerede vedtagne bilag i forbindelse med optagelsen af de nye 12 medlemslande.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i artiklerne 8, stk. 1, 70, stk. 2 samt 83 i forordning 883/2004 og i Traktatens artikel 42 og artikel 308.

4. Nærhedsprincippet

Om nærhedsprincippet er i forslaget anført, at subsidiaritetsprincippet finder anvendelse i det omfang, forslaget ikke falder ind under Fællesskabets enekompetence.

Målet om at ajourføre bilagene samt udfylde de tomme bilag kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, hvilket også er nævnt i betragtning nr. 45 til forordning 883/2004.

Regeringen er enig heri.

5. Formål og indhold

Under behandlingen af forslag til modernisering af forordning 1408/71, og dermed vedtagelsen af den nye forordning 883/2004, blev det besluttet, at enkelte af de tekniske bilagsoptegnelser til forordning 883/2004 skulle fastlægges senest på det tidspunkt, hvor forordning 883/2004 finder anvendelse. Disse bilagsoptegnelser omhandler

bilagene II, X og XI til 883/2004. Formelt er disse bilag opført i forordning 883/2004, men indholdet mangler.

De enkelte forslag til optegnelser i bilag XI har været behandlet samtidig med behandlingen af de afsnit i forslaget til gennemførelsesforordningen, som de enkelte optegnelser relaterer sig til.

Det aktuelle forslag til bilag XI omhandler ajourføring af det tidligere forslag til bilag XI som følge af, at der er kommet 12 nye lande til samt ajourføring på grund af ændringer i national lovgivning.

Endelig er der tale om ajourføring af de eksisterende bilag som følge af de 12 nye medlemslande.

Som eksempel på bilag II kan nævnes, at de nordiske lande har indgået konvention om social sikring, hvor der er mere favorable vilkår for borgerne på området hjemrejse ved sygdom, end tilfældet er i forordning 883/04. Derfor er disse regler opregnet og Danmark er nævnt, ligesom de øvrige nordiske lande er.

Som eksempel på bilag X kan nævnes, at Danmark har opregnet boligstøtte til pensionister, som en ydelse, der ikke er eksportabel. Dette svarer til optegnelsen i bilaget II a i den gældende forordning 1408/71.

6. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets holdning foreligger endnu ikke.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Dansk lovgivning berøres ikke af forslag til bilagsoptegnelser eller ajourføring af de eksisterende bilag.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne mv.

9. Høring

Dele af forslag til bilag XI har været drøftet på et møde i EU - Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold første gang den 17. maj 2006 og har senere været forelagt i forbindelse med proceduren til forberedelse af rådsmøder.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens har en positiv holdning til forslaget.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De andre medlemslande har en generel en positiv holdning til forslaget.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Dele af forslag til bilag XI blev forelagt forud for Rådsmøderne den 1. juni 2006, den 1. december 2006, den 31. maj 2007 og den 5. december 2007.

8. Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om overførsel og bevarelse af supplerende pensionsrettigheder til fremme af arbejdstagermobilitet
- Politisk enighed
KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat.

1. Resumé

Kommissionen har den 20. oktober 2005 fremlagt forslag til direktiv om forbedring af mulighederne for at medtage supplerende pensionsrettigheder med henblik på at fremme arbejdskraftens fri bevægelighed. Forslaget lægger bl.a. op til minimumsregler for tidspunktet for opnåelse af rettigheder. Herudover lægger forslaget op til, at lønmodtageren får ret til at vælge at beholde sin tidligere pensionsordning eller overføre denne til et andet pensionsinstitut ved jobskifte inden eller uden for landets grænser. I Danmark kan der som følge af Jobskifteaftalen i de fleste tilfælde ske flytning af pensionsmidler til anden pensionskasse ved indenlandsk jobskifte, når der er tale om bidragsdefinerede ordninger. Der vil med forslaget kun blive tale om at overføre den værdi/den kapital, som modsvarer de optjente rettigheder.

Forslaget har nu været behandlet på 19 møder i Rådets Socialgruppe. Drøftelserne i Socialgruppen har vist, at der er endog meget store forskelle i pensionssystemerne i de enkelte medlemslande.

Kommissionen har den 9. oktober 2007 fremlagt et revideret direktivforslag (KOM 2007/603).

På rådsmødet den 5. og 6. december 2007 kunne imidlertid ikke opnås enighed om de nærmere regler for hvornår en lønmodtager skal have ret til at indtræde i en ordning, der tilbyder sikrede rettigheder.

Overordnet set ønsker en række lande at perioden, hvor lønmodtageren – under ansættelsen - ikke er med i en ordning, der tilbyder sikrede rettigheder er så kort som mulig.

Omvendt finder en række lande, at perioden, hvor en lønmodtager ikke er sikret medlemskab af en pensionsordning, der tilbyder sikrede rettigheder, skal kunne udgøre op til 5 år.

Det slovenske formandskab har ønsket at præsentere det forslag, som blev afvist på EPSCO i december 2007, dog således at landene fik op til 10 år til at implementere forslaget i. Forslaget er blevet drøftet på arbejdsgruppe møde i april måned og mødet bekræftede i sidste ende positionerne fra december's rådsmøde – med 2 lande i hver sin ende af skalaen og en stor gruppe af lande, der generelt kan acceptere forslaget ”i kompromisets tegn”.

Overordnet set er man fortsat enig om følgende overskrifter:

Retten til at overføre pensioner i forbindelse med jobskifte udgår af direktivet til fordel for bestemmelser om sikring af hvilende rettigheder

Der indføres regler om retten til under nærmere omstændigheder at indtræde i en pensionsordning, der tilbyder sikrede rettigheder.

Direktivets anvendelsesområde begrænses til beskæftigelsesperioder og dermed pensionsindbetalinger foretaget efter direktivets gennemførelse i national ret. Arbejdsmarkedets parter får mulighed for at fravige direktivets krav om sikring af henholdsvis optjeningskriterier og hvilende rettigheder ved gennemførelse af disse bestemmelser i kollektive aftaler. Det forudsættes dog, at der er tale om tilsvarende beskyttelse som direktivets mindstekrav.

Direktivet skal gennemføres senest 2 år efter vedtagelsen i Rådet og der gives herudover mulighed for at udskyde den nationale gennemførelse i op til 60 måneder efter direktivets vedtagelse. Denne mulighed gælder også for gennemførelse via kollektive overenskomster.

2. Baggrund

Kommissionen har den 20. oktober 2005 fremlagt et direktivforslag om forbedring af mulighederne for at medtage supplerende pensionsrettigheder (KOM(2005)507 final). Kommissionen har efterfølgende den 9. oktober 2007 fremlagt et revideret direktivforslag (KOM 2007/603).

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i EF traktatens art. 42 og 94, hvilket indebærer, at forslaget skal vedtages med enstemmighed og i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at direktivforslaget bidrager til et af de bærende principper inden for EU, nemlig arbejdskraftens frie bevægelighed. En fælles ramme for reguleringen af overførelse af supplerende pensionsrettigheder vil fjerne visse barrierer for arbejdskraftens mobilitet inden for og over landegrænserne. Det er endvidere Kommissionens vurdering, at udviklingen på området for arbejdsbetingede supplerende pensionsordninger har en sådan transnational karakter, samt at området undergår en sådan udvikling, at det kan være relevant med en fælles referenceramme i form af et direktiv.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens generelle vurdering.

5. Formål og indhold

Oprindelige forslag (2005/0214)

Formålet med forslaget er dobbelt. For det første ønskes det, at det sikres, at reglerne om supplerende pensionsrettigheder ikke begrænser arbejdskraftens fri bevægelighed på tværs af landegrænser. For det andet ønskes lønmodtagernes mobilitet fremmet, også internt i medlemsstaterne.

Direktivforslaget er et minimumsdirektiv og fastsætter regler for overførelse af pensionsrettigheder i forbindelse med jobskifte både i den grænseoverskridende situation og inden for et lands grænser.

Direktivforslaget gælder for supplerende pensionsordninger bortset fra de ordninger, der er omfattet af forordning 1408/71.

Direktivforslaget indeholder en lang række definitioner, der relaterer sig til pensionsordninger. Heri defineres supplerende pensionsordninger som enhver erhvervmæssig baseret ordning, der er etableret i overensstemmelse med national lovgivning og praksis.

Efter forslaget skal medlemsstaterne sikre følgende:

- At alle bidrag tilbagebetales eller overføres, hvis et ansættelsesforhold afsluttes, og pensionsrettigheder endnu ikke er optjent.
- At aldersgrænsen for opnåelse af pensionsrettigheder ikke må være højere end 21 år.
- At anciennitetskrav for medlemskab af en pensionsordning højst må udgøre et års ansættelse.
- At en lønmodtager optjener pensionsrettigheder efter højst to års medlemskab af en pensionsordning.

Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne skal vedtage foranstaltninger, der skal sikre en rimelig tilpasning af hvilende pensionsrettigheder for at undgå, at udgående medlemmer straffes.

Den centrale bestemmelse i forslagets artikel 6 indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at en lønmodtager efter anmodning senest 18 måneder efter afslutning af beskæftigelse skal have ret til at få overført alle pensionsrettighederne enten inden for medlemsstaten eller til en anden medlemsstat, hvis lønmodtageren ikke er omfattet af samme pensionsordning i det nye job. Der er i Kommissionens forslag endvidere knyttet en række betingelser til behandlingen af pensionsmidler, der overføres til et andet pensionsselskab.

Direktivforslaget opstiller også et krav til medlemsstaterne om at sikre, at lønmodtagere informeres om, hvorledes en afslutning af ansættelsesforholdet vil påvirke deres pensionsrettigheder. Informationen skal afgives af den person, der forvalter pensionsordningen. Tilsvarende skal der på anmodning oplyses om:

- Betingelser for erhvervelse af pensionsrettigheder og effekten af disse i forbindelse med fratæden.
- Forventede pensionsydelse ved fratæden.
- Betingelser for bevarelse af hvilende pensionsrettigheder.
- Betingelser for overførsel af erhvervede rettigheder.

Der opstilles et krav om, at informationen skal være skriftlig og i en forståelig form.

Direktivforslaget fastsætter, at mere gunstige overførelsesregler i de enkelte medlemslande vil kunne opretholdes, og at gennemførelsen af direktivet ikke berettiger til forringelse af eksisterende muligheder for overførsel af pensionsrettigheder.

Ifølge forslaget udløber fristen for implementering af direktivet i 2008.

Medlemsstaterne kan give tilladelse til, at arbejdsmarkedets parter gennemfører direktivet i national ret.

Der er mulighed for forlængelse af implementeringsfristen med 60 måneder fra den 1. juli 2008 for så vidt angår artikel 4 (d) om det to-årige karenskrav for erhvervelse af

pensionsrettigheder. Danmark har i forbindelse med de seneste forhandlinger om direktivet fået bekræftet, at forlængelsesmuligheden også gælder, såfremt arbejdsmarkedets parter overenskomstforhandlings rytme tilsiger dette.

Medlemsstaterne har endvidere mulighed for at undtage ”pay-as-you-go” ordninger, ”support relief funds” og virksomheder, der oparbejder reserver til pensioner fra anvendelsen af direktivets artikel 6, stk. 1, for at tage højde for særlige betingelser, der er rimeligt begrundet og sammenkædet med pensionsordningers finansielle bæredygtighed.

Siden Kommissionen fremsatte sit oprindelige forslag i oktober 2005, har skiftende formandskaber arbejdet med teksten. Arbejdet har afdækket væsentlige forskelle i, hvordan landene har indrettet sig i forhold til supplerende pensionsordninger såvel som forskelle i holdningen til Kommissionens direktivforslag. Da der samtidig er tale om et kompliceret område, har arbejdet krævet mange drøftelser af hver enkelt af direktivforslagets artikler. Det finske og tyske formandskab prioriterede sagen højt og fik også løst mange udeståender – dog uden at der kunne opnås generel enighed. Det portugisiske formandskab fortsatte den aktive linje, **dog uden resultat. Efterfølgende har det slovenske formandskab søgt at finde et kompromis.**

Kommissionens ændrede forslag, KOM(2007)603

Kommissionen har senest fremlagt revideret direktivforslag, KOM(2007)603 af 9. oktober 2007, baseret på de ændringsforslag, der er fremkommet under arbejdet med direktivforslaget under de seneste formandskaber. På baggrund af forskellige ændringsforslag og Kommissionens reviderede forslag tegner der sig nu mulighed for at opnå bred enighed blandt medlemslandene og Kommissionen om bl.a. følgende centrale ændringer:

- Artikel 6 i Kommissionens forslag og dermed retten til at overføre pensioner i forbindelse med jobskifte udgår af direktivet til fordel for bestemmelser om en rimelig sikring af hvilende rettigheder, herunder hensynet til at der ikke sker en udhuling af den hvilende pension.
- Artikel 4 er senest udformet således, at såfremt medlemskab af en pensionsordning er betinget af anciennitet, så må denne periode ikke overstige 1 år fra ansættelsen.
- Artikel 4 medfører samtidig, at såfremt man anvender en minimumsalder for, hvornår man opnår sikrede rettigheder, må denne ikke overstige 21 år. Såfremt man vælger at opbygge ordningen omkring en rettighedsoptjeningsperiode, må denne ikke være mere en 5 år for personer på 25 og derunder og 1 år for personer over 25 år. Reglen skal forstås således, at en 24-årig maksimalt kan pålægges en optjeningsperiode på 2 år.
- Såfremt en lønmodtager ikke er blevet sikret rettigheder, skal denne person have tilbagebetalt evt. indbetalte bidrag ved jobskifte.
- Direktivets anvendelsesområde begrænses til beskæftigelsesperioder – og dermed pensionsindbetalinger – foretaget efter direktivets gennemførelse i national ret. Kommissionens oprindelige forslag forudsatte, at alle pensioner – inkl. indbetalinger før direktivets ikrafttræden – blev omfattet af direktivet ved jobskifte.
- Arbejdsmarkedets parter får en direkte adgang til at implementere direktivet via kollektive overenskomster.

- Parterne får mulighed for at fravige direktivets krav om sikring af henholdsvis optjeningskriterier og hvilende rettigheder ved gennemførelse af disse bestemmelser i kollektive aftaler. Det forudsættes dog, at der overordnet set ydes lønmodtageren en sammenlignelig beskyttelse i forhold til direktivets mindstekrav.

Direktivet anerkender, at det i visse situationer kan godkendes, at en pensionskasse afviser at tilbyde hvilende rettigheder imod at overføre beløbet til en anden og ny ordning, der overordnet set opfylder direktivets krav. Der gives mulighed for at udskyde den nationale gennemførelse i op til 60 måneder efter direktivets vedtagelse. Kommissionens oprindelige forslag indeholdt ikke en sådan mulighed for udskydelse. Muligheden for udskydelse gælder også for den del af implementeringen, der skal ske via kollektive overenskomster.

Spørgsmålet om den endelige afgrænsning af direktivets anvendelsesområde drøftes fortsat i rådsregi. Det ligger fast at ordninger, der er omfattet af forordning 1408/71 samt ordninger under afvikling, ikke vil være omfattet af direktivet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet behandlede den 20. juni 2007 det kompromisforslag, der tilnærmelsesvis blev opnået enighed om under det tyske formandskab og har haft en række tilføjelser. For Parlamentet har det været vigtigt at indikere, at man accepterer udeladelsen af muligheden for ”transfer”, men at det samtidig skal fremgå af direktivet, at muligheden for indførelse af ”transfer” ikke er taget endeligt af dagsordenen.

Kommissionen har over for Rådets socialgruppe gentagne gange slået på, at man ikke kan forvente, at Parlamentet vil kunne acceptere et direktiv, der udelukker muligheden for at indføre ”transfer” på et senere tidspunkt.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Langt de fleste arbejdsmarkedspensionsordninger er oprettet ved kollektive aftaler. Der er således ingen lovgivning med hensyn til evt. ret til at have en arbejdsmarkedspension. Reglerne for overførelse af pensionsrettigheder til andre pensionselskaber i forbindelse med overgang til anden ansættelse følger som minimum § 20, stk. 1 nr. 7 i lov om finansiel virksomhed, jf. nedenfor. Branchen har udarbejdet en jobskifteaftale, som gælder for de selskaber, der har tilsluttet sig aftalen. Stort set alle selskaber har tilsluttet sig Jobskifteaftalen.

Lov om finansiel virksomhed indeholder regler om forholdene for hvilende pensionsrettigheder og for beregning af tilbagekøbsværdier og fripolicer, jf. § 20, stk. 1 nr. 2. Efter lovens § 20, stk. 1 nr. 7, skal der endvidere ske anmeldelse af regler, hvorefter pensionsordninger med løbende udbetalinger tegnet eller aftalt som obligatoriske ordninger i et forsikringselskab eller en pensionskasse kan overføres fra eller til selskabet i forbindelse med overgang til anden ansættelse eller i forbindelse med virksomhedsoverdragelse eller virksomhedsomdannelse.

I henhold til lov om finansiel virksomhed § 21, stk. 1, gælder, at grundlaget for beregning af tilbagekøbsværdier og fripolicer skal være betryggende og rimelige over for den enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne. Ved jobskifte gælder lov om finansiel virksomhed § 20, stk. 1, nr. 7. Heraf fremgår med hensyn til omkostninger i forbindelse med en jobskifteoverførelse, at det er tilladt for det

afgivende selskab at fastsætte et promillegebyr af depotet med en fast beløbsmæssig overgrænse eller et fast beløb. Det modtagende selskab kan ikke fastsætte noget gebyr.

Implementeringen af direktivet vil efter det foreliggende reviderede forslag kunne overlades til arbejdsmarkedets parter. Der vil dog være behov for opsamlende lovregulering for de områder, der ikke er reguleret af kollektive overenskomster.

Der vil på det foreliggende grundlag ligeledes blive tale om tekniske rettelser af et mindre omfang eksempelvis i den eksisterende lovgivning på det finansielle område, herunder blandt andet i lov om finansiell virksomhed.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Idet der på det foreliggende grundlag alene lægges op til sikring af hvilende rettigheder frem for en ret til overførsel af pensioner ved jobskifte, vurderes det, at direktivet ikke vil få betydning for statsfinanserne eller samfundsøkonomien. Der vil alene skulle ske mindre justeringer af gældende dansk ret. Disse justeringer vil ikke have nogen økonomiske implikationer.

9. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold den 4. november 2005. Følgende høringssvar er modtaget:

Danske Regioner er enig i direktivets formål om at sikre de ansattes pensionsrettigheder, når de tager arbejde i et andet EU-land, men mener at direktivforslaget går for langt og desuden indeholder utilsigtede spekulationsmuligheder i EU-landenes forskellige beskatningsregler. Ansattes pensionsrettigheder kan i stedet sikres ved, at medarbejderen bevarer sine optjente supplerende pensionsrettigheder i det land, den pågældende forlader, og når pensionsbegivenheden indtræder har ret til at oppebære pensionsydelsen i det land, den pågældende medarbejder nu vælger at bosætte sig i. Den foreslåede beløbsoverførselsmodel giver for vide muligheder for spekulation i de forskellige beskatningsregler. ARF er endvidere optaget af at få afklaret, hvorvidt direktivet omfatter amtskommunernes/regionernes tjenestemænd. Hvis det er tilfældet, vil det kræve en større tilpasning af det amtskommunale tjenestemandregulativ. Endelig har ARF betænkeligheder ved, at der ikke i direktivforslaget kan stilles krav til ydelsesmønstret i den pensionsordning, der overføres midler til. Således sikres den begunstigede ikke nødvendigvis en livslang ydelse, som ARF ellers lægger vægt på som et centralt socialt hensyn.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) finder det væsentligt at fjerne eller nedbryde barrierer for arbejdskraftens mobilitet i EU. Dog finder man, at visse dele af direktivforslaget vedrører interne forhold i Medlemsstaterne, hvilket der tages afstand fra i henhold til nærhedsprincippet. DA fortolker direktivforslagets artikel 6, stk. 3 i lyset af definitionen af overførsel i artikel 3, litra j, hvorefter en arbejdsgiver kan overføre en sum, der repræsenterer de optjente rettigheder. Hvis DA's fortolkning ikke er korrekt, og direktivet som anført i notatet, stiller krav om at der sker en overførsel til en pensionsordning med identiske rettigheder, vil det være i strid med de danske regler på området (grundlagsrentebekendtgørelsen). DA finder det uacceptabelt, hvis direktivforslaget på denne måde sætter aftalefriheden og konkurrencen mellem institutionerne ude af kraft. Tilsvarende finder DA, at bestemmelsen i artikel 6, stk. 3

ikke må indebære, at de overførte medlemmer stilles markant bedre end nyoptagne medlemmer i ordningen. Muligheden for, at det modtagende pensionsinstitut kan behandle overførte medlemmer på samme måde som nyoptagne medlemmer skal stadig være til stede. Endelig finder DA det afgørende, at forslaget artikel 7 ikke pålægger pensionsinstitutionerne nye informationsforpligtelser, stiller nye krav til indholdet af information eller måden informationsforpligtelsen løftes på, samt at der ikke stilles krav om skriftlig information i direktivet.

Landsorganisationen i Danmark (LO) har i sit foreløbige høringssvar givet udtryk for en anerkendelse af behovet for en fælles EU-regulering. LO lægger vægt på, at direktivets konsekvenser undersøges grundigt samt at direktivets endelige udformning tager højde for det danske pensionssystem og det danske aftalesystem. LO opfordrer til at man undersøger direktivets konsekvenser for så vidt angår tilsagnsordninger, herunder særligt tjenestemandspensionssystemet samt hvilken indflydelse direktivet kan have på såkaldte hvilende rettigheder. LO hilser det i øvrigt velkomment, at direktivet sikrer en mere omkostningsfri overførelse blandt de selskaber der ikke er tilsluttet jobskifteaftalen. Det er LO's opfattelse, at det nuværende aftalegrundlag om pensionsmidler umiddelbart ikke tillader overførelse af rettigheder i forbindelse med grænseoverskridende jobskifte. LO ønsker at understrege, at der ikke må skabes tvivl om lønmodtagernes fremtidige pensionsforhold i forbindelse med grænseoverskridende jobskifte. LO ønsker derfor mulighed for at stille krav om, at pensionen alene kan overføres til en lignende ordning. LO bemærker, at man anser de danske skatteregler som en væsentlig barriere for overførelse ved grænseoverskridende jobskifte. LO ser ikke noget behov for at udvide personkredsen, der skal informeres om pensionsrettigheder. LO forslår, at et endeligt direktiv gennemføres ved kollektivt overenskomst, hvilket bør afspejle sig i formuleringen af artikel 9, stk. 1.

Finansrådet bemærker, at direktivforslaget formentlig kun vil have begrænset indflydelse for pengeinstitutionerne. Finansrådet henleder opmærksomheden på, at man savner en henvisning til pensionsbeskatningsloven, som også må formodes at skulle ændres som følge af direktivet. Finansrådet peger endvidere på, at rådgivning om overførsel af pensionsordninger landene imellem vil være meget tung, idet pensionsordningerne behandles uensartet inden for EU.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) støtter fastlæggelsen af en fælles EU-ramme for regulering for at sikre, at reglerne for supplerende pensionsordninger ikke begrænser den fri bevægelighed og mindsker lønmodtagernes muligheder for at opbygge tilstrækkelige pensioner. Direktivforslaget harmonerer umiddelbart med de allerede eksisterende overenskomster for den finansielle sektor i Danmark. FA henleder opmærksomheden på at sikre, at direktivforslaget åbner mulighed for, at arbejdsmarkedets parter fortsat kan indgå overenskomstaftaler på området for pensionsrettigheder.

FTF er generelt positivt stemt over for direktivet, der opsætter et fælles overordnet regelsæt og dermed til en vis grad kan øge den grænseoverskridende mobilitet på arbejdsmarkedet. Dog henledes opmærksomheden på den nuværende ordning med hvilende ordninger, som med direktivet ikke bør pålægges ringere betingelser end ved overflytning af hele ordningen. FTF peger på, at direktivforslaget indeholder specifikke detailregler, som snarere burde reguleres i national lovgivning. Af samme grund mener FTF endvidere, at forslaget til en vis grad strider mod subsidiaritetsprincippet, idet de store forskelle i EU-landenes pensionssystemer gør de nationale lovgivninger mere

egnede til at varetage visse spørgsmål i direktivforslaget. Der peges også på vigtigheden af, at forslaget ikke griber ind i det danske kollektive overenskomsts system, herunder arbejdsmarkedspensionsordningerne. FTF finder forslagens krav om, at der ikke opkræves uproportionale gebyrer positivt og støtter endvidere tiltag, der kan være med til at forbedre informationen til den enkelte pensionsopsparer. Såfremt direktivet – mod forventning – skulle forringe eksisterende ordninger, kan FTF ikke støtte direktivforslaget.

(KL) finder direktivets bagvedliggende hensyn om at forbedre mobiliteten på det europæiske arbejdsmarked positivt. Dog mener KL, at direktivforslaget indeholder en række uklarheder og uhensigtsmæssigheder bl.a. ved ikke at benytte sig af de tidligere søjle-begreber, der har været benyttet i de tidligere notater. Direktivet afgrænses negativt til forordning 1408, som i forvejen ikke er præget af stor klarhed. De indeholdte absolutte datoer for implementering skaber uklarhed om, hvor lang tid der reelt er til national implementering. Kommissionens omtale af Danmark i sit impact assessment angiver ingen løsningsmuligheder herfor. Artikel 6 er uhensigtsmæssig i sit krav om pensionsoverførsel i forbindelse med jobskift – og der må kunne stilles betingelser til den pensionsordning, der overføres til, hvis artikel 6 ikke fjernes fra direktivet. Ellers risikerer man, at hele det danske offentlige arbejdsmarkedspensionssystem handicappes alvorligt. KL ser i øvrigt frem til en afgrænsning mellem aftaleimplementering og lovimplementering (som i arbejdstidsdirektivet) og ønsker bestemmelsen om aftaleimplementering i artikel 9, stk. 1 placeret således, at den også omfatter undtagelsesmulighederne i artikel 9, stk. 3.

Personalestyrelsen (som er hørt i egenskab af aftalepart på det statslige arbejdsmarked) er generelt positiv over for en regulering af området på EU-niveau. Pensioner, der ydes i henhold til reglerne om tjenestemandspensionslovgivningen, er dog undtaget fra direktivforslaget, idet de dækkes af forordning 1408/71. Personalestyrelsen peger på, at det ikke fremgår klart af direktivforslaget, hvorvidt der kan stilles krav til ydelsessammensætning mv. til den ordning, hvortil overførslen af pensionsrettighederne sker. Endelig vurderer Personalestyrelsen, at det vil være nødvendigt at lovgive på området i forbindelse med implementering af direktivet. Denne lovgivning bør indeholde mulighed for, at arbejdsmarkedets parter på det statslige område kan aftaleimplementere i fornødent omfang.

Akademikernes Centralorganisation finder, at der med direktivudkastet er taget et vigtigt skridt i retning af en bedre sikring af pensionsordningerne for vandrende arbejdstagere. AC finder, at direktivforslaget ikke synes at omfatte tilsagnsordninger, hvilket beklages. AC finder at det bør kortlægges hvor mange lande, der har tilsagnsordninger, og hvor stor en del af arbejdsstyrken, der er omfattet af sådanne. AC beklager den lange tidshorisont for implementering. AC finder at artikel 6 ikke løser problemet om pensioners flytbarhed i den transnationale situation. AC tilslutter sig forslagens bestemmelser om informationspligt.

Forsikring og Pension har i deres høringssvar givet udtryk for skepsis overfor behovet for et direktiv på området. Årsagen til denne skepsis skal ses i lyset af de store forskelle på, hvorledes supplerende pensionsordninger er sammensat i de forskellige lande. Det er F&P's opfattelse, at direktivet som udgangspunkt primært må tage sigte på ydelsesdefinerede ordninger. Det bør efter F&P's opfattelse afklares, hvorvidt der skal overføres egentlige rettigheder, eller om hvorvidt overførselen alene drejer sig om kapitalværdi/reserve. Såfremt der er tale om det sidste, mener F&P, at forslaget må

anses som uproblematisk. Omvendt finder F&P, at såfremt artikel 6 skal fortolkes som en ret til overførelse af selve rettighederne, vil dette være problematisk, idet overførelse altid vil ske til et selskab, hvor rettighederne er forskellige fra rettighederne i det afgivende selskab. Dette vil efter F&P's opfattelse være i strid med aftalefriheden, idet direktivet herved pålægger pensionsinstitutterne at udbyde identiske produkter.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Grundlæggende kan regeringen støtte direktivets formål om at styrke mobiliteten på det europæiske arbejdsmarked ved at sikre en fælles ramme for reguleringen af området. Herudover kan man støtte tiltag, der skal fremme lønmodtagernes muligheder for at opbygge tilstrækkelige pensioner, idet man også i europæisk sammenhæng må forberede sig på demografiske forskydninger.

Regeringen anerkender relevansen af en transnational regulering, men finder det nødvendigt, at direktivforslaget tager behørigt hensyn til særlige nationale forhold, herunder pensionssystemer, der baserer sig på kollektive aftaler.

Regeringen lægger vægt på, at området for arbejdsmarkedspensioner som følge af forhandlingerne om etablering af supplerende pensioner i slutningen af 1980'erne blev overladt til arbejdsmarkedets parter, og finder det af stor betydning, at den danske model respekteres i videst muligt omfang i forbindelse med mulighederne for at gennemføre direktivet. Dette gælder i særlig grad i forhold til de danske arbejdsmarkedspensionsordninger, som er etableret af arbejdsmarkedets parter efter aftale med regeringen, og som i forhold til de øvrige medlemslande må anses for at være et eksempel til efterfølgelse.

Regeringen lægger som følge af ovenstående betragtning særlig vægt på indholdet af arbejdsmarkedets parters fælles henvendelse i april måned 2006 til Kommissionen, herunder de fremsatte krav (punkt A-F), som fortsat skal danne udgangspunkt for den danske linje under det fortsatte arbejde med direktivet.

Fra et dansk synspunkt er særligt to forhold vigtige i Kommissionens reviderede direktivforslag, KOM(2007)603: 1) at retten til at overføre pension i tilfælde af jobskifte udgår, og at der i stedet fokuseres på hvilende rettigheder, og 2) at arbejdsmarkedets parter får mulighed for at implementere direktivet, og at der indrømmes parterne en vis skønsmargin i den sammenhæng.

Det er dermed regeringens vurdering, at direktivforslaget i den nuværende form tager behørigt højde for danske forhold. Regeringen lægger i den forbindelse navnlig vægt på, at forslaget med de seneste ændringsforslag ikke vil nødvendiggøre, at der foretages væsentlige ændringer i det allerede velfungerende danske arbejdsmarkedspensionssystem, og at arbejdsmarkedets parters rolle anerkendes.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Som ovenfor anført indtager enkelte lande en afvisende holdning under henvisning til, at forslaget er henholdsvis for vidtrækkende og for uambitiøst. Langt hovedparten af landene er fortsat indstillet på at acceptere det forslag, der blev behandlet på rådsmødet i juni 2007 under det tyske formandskab som en passende løsning og et samlet kompromis.

12. Tidligere forelæggelse

Forslaget har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet den 8. december 2005 og den 1. juni 2006. Forslaget var endvidere angivet som forhandlingsoplæg, men blev forelagt til orientering forud for rådsmødet den 1. december 2006.

På anmodning fra Folketingets Europaudvalg er der afholdt en teknisk gennemgang af direktivet den 24. januar 2007 med deltagelse af medlemmer fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg og Folketingets Europaudvalg.

I forlængelse af den tekniske gennemgang blev skema indeholdende Kommissionens forslag til pensionsdirektiv sammenholdt med de foreløbige resultater af drøftelserne i Rådets socialgruppe oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2007.

Forslaget har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 11. maj 2007 samt til orientering den 23. maj 2007 i forbindelse med rådsmødet den 30. maj 2007. Forslaget har senest den 30. november 2007 været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet den 6. december 2007.

9 a) Opfølgning på Beijing, Indikatorer vedrørende pigers situation
- Vedtagelse af rådskonklusioner
KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Som led i den årlige opfølgning på Beijing handlingsplanen fra 1995 har formandskabet på baggrund af en rapport om situationen i medlemslandene udarbejdet tre indikatorer om pigers situation i EU.

2. Baggrund

I 1995 besluttede EU at følge implementeringen af Beijing FN handlingsplanen, og siden 1999 har man valgt at opstille en række indikatorer på de 12 kritiske områder, der fremgår af Beijing handlingsplanen (kvinder og fattigdom, adgang til uddannelse, sundhed, vold mod kvinder, kvinder i konflikt og krig, økonomi, beslutningsprocessen, institutionelle mekanismer, menneskerettigheder, kønsstereotyper, miljø og pigers ligestilling). Det slovenske formandskab har valgt at se på pigers situation i medlemslandene og udarbejdet 3 indikatorer om dette.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formandskabet har på baggrund af en rapport udarbejdet 3 indikatorer:

1. Seksual- og samlivsundervisning – parametre for seksualundervisning i skoler.
2. Selvfølelse af egen krop – pigers og drenges utilfredshed med deres krop.
3. Uddannelse – sammenligning af 15 årige præstationer i matematik og videnskab med andelen af kvindelige studerende på de videregående uddannelser fsva matematik, videnskab og IT.

Medlemslandene opfordres til at lægge vægt på de 3 områder samt at mainstreame et unge- og kønsperspektiv i alle beslutninger. Derudover opfordres landene til at sætte særlig fokus på udsatte grupper af unge og producere kønsopdelt statistik.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er ikke blevet hørt.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionen har hverken statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Rådskonklusionen har den 28. april 2008 været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Arbejdsmarked og Sociale Forhold. Der er ikke kommet bemærkninger til rådskonklusionen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om de årlige evalueringer af implementeringen af Beijing handlingsplanen og støtter de foreslåede indikatorer i rådskonklusionen.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslande er generelt positive overfor indholdet i rådskonklusionen.

I rådskonklusionen og ikke mindst i rapporten har der i forbindelse med indikatoren om seksualundervisning i skolerne og effekten af denne i relation til abort været en del hårde forhandlinger om formuleringer vedrørende pigers seksuelle og reproduktive rettigheder og sundhed samt adgang til sundhedsydelse. Fra dansk og en række andre medlemsstaters side har man ikke accepteret formuleringer, som kunne udvande pigers seksuelle og reproduktive rettigheder. En række lande kunne dog ikke acceptere formuleringer, der kunne tolkes som adgang til fri abort, hvorfor løsningen i indeværende rådskonklusion blev at fokusere på adgangen til- og uddannelse i seksuel og reproduktiv sundhed og uddannelse.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9 b) Opfølgning på Beijing handlingsplanen – kvinder og politisk deltagelse

- Vedtagelse af rådskonklusioner

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Som led i den årlige opfølgning på Beijing handlingsplanen fra 1995 har formandskabet fulgt op på de 9 indikatorer om kvinder og politisk deltagelse, som man vedtog i 1999, og på basis heraf udarbejdet en rapport om udviklingen og situationen i medlemslandene.

2. Baggrund

I 1995 besluttede EU at følge implementeringen af Beijing FN handlingsplanen, og siden 1999 har man valgt at opstille en række indikatorer på de 12 kritiske områder, der fremgår af Beijing handlingsplanen (kvinder og fattigdom, adgang til uddannelse, sundhed, vold mod kvinder, kvinder i konflikt og krig, økonomi, beslutningsprocessen, institutionelle mekanismer, menneskerettigheder, kønsstereotyper, miljø og pigers ligestilling)

Det slovenske formandskab har fulgt op på det finske formandskabs 9 indikatorer fra 1999 om kvinder og politisk deltagelse.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formandskabet har udarbejdet en rapport baseret på de oprindelige 9 indikatorer om kvinders politiske deltagelse. Rapporten konkluderer, at der er sket betydelige fremskridt i medlemslandene, og at disse skyldes en lang række forskellige nationale strategier og metoder. Samtidig er der en række tilbageskridt, som f. eks at der i dag er flere medlemslande med mindre end 20 % kvinder i parlamentet.

I rådskonklusionen opfordres der til at sætte fokus på at øge andelen af kvinder i politiske beslutningsfora. Medlemslandene opfordres endvidere til at sikre og forbedre statistik på området.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er ikke blevet hørt.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionen har hverken statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Rådskonklusionen har den 28. april 2008 været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Arbejdsmarked og Sociale Forhold. Der er ikke kommet bemærkninger til rådskonklusionen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om de årlige evalueringer af implementeringen af Beijing handlingsplanen.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslande er generelt positive overfor indholdet i rådskonklusionen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

10. Nedbrydning af kønsstereotyper i samfundet

- Vedtagelse af rådskonklusioner

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Det slovenske formandskab har udarbejdet rådskonklusion om nedbrydning af kønsstereotyper i samfundet. I Rådskonklusionen lægges vægt på at bløde op på fastlåste kønsroller blandt børn og unge.

2. Baggrund

Temaet for rådskonklusionen er en af det slovenske formandskabs hovedprioriteter på ligestillingsområdet, og formandskabet har afholdt konference og uformelt ligestillingsministermøde om emnet. Rådskonklusionen er udarbejdet på baggrund af Den Europæiske Ligestillingspakt, der har som mål at bekæmpe kønsstereotyper på arbejdsmarkedet samt Kommissionens Roadmap for ligestilling, hvor en af hovedprioriteterne er bekæmpelse af kønsstereotyper i uddannelse, på arbejdsmarkedet og i medierne.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

I rådskonklusionen fremhæves behovet for at nedbryde kønsstereotyper i samfundet med vægt på de strukturer og mekanismer, der er med til at fastholde traditionelle kønsroller særligt blandt børn og unge. Det understreges, at fastholdelse af traditionelle kønsroller har alvorlige konsekvenser i form af for eksempel kønsopdelte uddannelsesvalg og kønsopdelte arbejdsmarkeder med efterfølgende mangel på kompetencer og arbejdskraft på nogle områder.

Der opfordres i rådskonklusionen til, at der udvikles politikker og programmer, der kan hjælpe med at nedbryde kønsstereotyper fra en tidlig alder, herunder kønsmainstreamet materiale til lærere, pædagoger, børnehavebørn og skoleelever såvel som forældre.

Medlemsstaterne og Kommissionen opfordres bl.a. i rådskonklusionen til at styrke kønsmainstreamingindsatsen i forhold til uddannelse, efteruddannelse og arbejdsmarked og til at bekæmpe kønsstereotyper i uddannelse, beskæftigelse, sport, sundhed og udforme politikker til at sikre sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er ikke blevet hørt.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionen har hverken statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Rådskonklusionen har den 28. april 2008 været sendt i høring i Specialudvalget for Arbejdsmarked og Sociale Forhold. Der er ikke kommet bemærkninger til rådskonklusionen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor indholdet i rådskonklusionen, der ligger i fin forlængelse af regeringens indsats i forhold til børn og kønsroller.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslande er generelt positive overfor indholdet i rådskonklusionen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

11. Forslag til Rådets og Europa-parlamentets fælles beslutning om det europæiske år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse (2010)
- Vedtagelse
KOM(2007) 797

NB! Sagen er ikke på dagsordenen for dette rådsmøde men forventes behandlet på et efterfølgende rådsmøde.

1. Resumé

Det foreslås i beslutningen, at 2010 gøres til "året" for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse. Målene for "året" er: anerkendelse, accept, samhørighed og engagement. Inden for disse mål lægges der vægt på emnerne: fattigdom herunder børnefattigdom og fattigdommens kønsdimension og adgang til hhv. arbejdsmarkedet, uddannelse og basale ydelser. Endvidere lægges vægt på bekæmpelse af forskelsbehandling samt hensyntagen til behovet hos mennesker med handicap og andre udsatte grupper. Der skal nedsættes nationale gennemførelsesorganer. Der afsættes i EU 17 mio. Euro til gennemførelsen af "året". Der forudsættes 50 % medfinansiering til alle aktiviteter, som gennemføres på nationalt niveau.

2. Baggrund

Kommissionen har i december 2007 fremsendt et forslag til Rådets og Europa-parlamentets beslutning om det europæiske år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse (2010).

3. Formål og indhold

Formål: Formålet med forslaget til beslutning er at udpege 2010 til det europæiske år for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse og dermed bekræfte og styrke det politiske engagement ved lanceringen af Lissabon-strategien om at gøre "en markant indsats for at få udryddet fattigdommen". Det europæiske år bør medvirke til at gøre borgerne i EU mere bevidste om fattigdom og social udstødelse, modvirke opfattelsen af at fattigdomsbekæmpelse kun er en udgift for samfundet samt bekræfte betydningen af det kollektive ansvar, der påhviler beslutningstagerne samt offentlige og private aktører. "Året" bør desuden medvirke til, at personer som oplever fattigdom og social udstødelse kan komme til orde, og disse personer skal inddrages i de aktiviteter, som har til formål at hjælpe dem.

EU skal desuden bekræfte sit globale ansvar for bekæmpelse af fattigdom i hele verden, hvilket består i at øge bevidstheden om den globale indbyrdes afhængighed og behovet for bæredygtig udvikling og solidaritet mellem og inden for generationerne. Bevidstgørelsen om den globale fattigdom skal være nært knyttet til bevidstgørelsen om spørgsmål vedrørende udviklings samarbejde.

Indhold: De specifikke mål, som EU skal arbejde efter i "året" er:

- Anerkendelse - Anerkendelse af fattiges og socialt udstødtes ret til at leve værdigt og deltage fuldt ud i samfundslivet.

- Accept - Forbedring af offentlighedens accept af politikker og foranstaltninger for social inklusion ved at understrege alles ansvar i forbindelse med bekæmpelse af fattigdom og marginalisering.
- Samhørighed - Fremme af et samfund præget af større samhørighed ved at gøre borgerne mere bevidste om fordelene for alle ved et samfund, hvor der ikke findes fattigdom, og hvor ingen er nødt til at leve på randen af samfundet.
- Engagement - Bekræftelse af EU's stærke politiske engagement i bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse og fremme af dette engagement på alle forvaltningsniveauer.

Det foreslås, at der i ”året” lægges vægt på følgende emner:

- børnefattigdom og fattigdom, der går i arv fra generation til generation
- et rummeligt arbejdsmarked
- manglende adgang til uddannelse
- fattigdommens kønsdimension
- adgang til basale ydelser
- bekæmpelse af forskelsbehandling og fremme af inklusion af indvandrere og social og arbejdsmarkedsmæssig inklusion af etniske minoriteter
- hensyntagen til behovet hos mennesker med handicap og andre udsatte grupper

Der vil blive nedsat et udvalg bestående af repræsentanter for medlemsstaterne, som skal bistå Kommissionen ved gennemførelsen af aktiviteterne i forbindelse med det europæiske år. Dette udvalg skal overvåge gennemførelsen af aktiviteterne på grundlag af retningslinjer udarbejdet af Kommissionen med henblik på at sikre overensstemmelse med arbejdet i den åbne koordinationsmetode.

Af hensyn til effektiviteten vil EU søge at inddrage en meget bred vifte af berørte parter og opfordre disse til at deltage i en dialog om prioriterede områder og gennemførelsesmetoder i forbindelse med det europæiske år. Kommissionen vil desuden etablere de nødvendige forbindelser med Komitéen for Social Beskyttelse for at sikre, at den regelmæssigt informeres om gennemførelsen af aktiviteterne.

Hver medlemsstat forelægger Kommissionen et nationalt program for gennemførelsen af det europæiske år. Programmet skal udarbejdes i nøje overensstemmelse med de nationale strategier for social beskyttelse og inklusion samt i nært samarbejde med de nationale gennemførelsesorganer, som medlemslandene selv udpeger. De nationale gennemførelsesorganer er administrative eller tilsvarende myndigheder, som har kompetence og dokumenteret erfaring inden for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, og som spiller en vigtig rolle i forbindelse med udarbejdelse, overvågning og evaluering af de nationale strategirapporter for social beskyttelse og inklusion. De nationale gennemførelsesorganer skal opstille og gennemføre deres nationale strategier i nært samarbejde med en national rådgivende gruppe bestående af en bred vifte af berørte parter, herunder civilsamfundsorganisationer der repræsenterer de fattiges interesser, repræsentanter for de nationale parlamenter, arbejdsmarkedets parter samt regionale og lokale myndigheder.

Der afsættes i EU 17 mio. Euro for perioden 1. januar 2009 til d. 31. december 2010 til finansieringen af aktiviteter i ”året”. Der forudsættes 50 % medfinansiering af alle aktiviteter, som gennemføres på nationalt niveau.

4. Hjemmelsgrundlag

Forslaget har hjemmel i Traktatens artikel 137, stk. 2.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet i Traktatens artikel 5. Regeringen er enig heri.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udvalg for beskæftigelse har vedtaget at stille 66 ændringsforslag til Kommissionens forslag. Parlamentets plenumforsamling har endnu ikke taget stilling hertil.

Forslagene har til formål at lægge yderligere vægt på bekæmpelse af fattigdom blandt børn, herunder overførelsen af fattigdom mellem generationerne. Særlig opmærksomhed bør vies til store familier, enlige forældre samt børn i institutioner.

Et andet emne, der skal tillægges større vægt er støtte til dårligt stillede regioner, herunder egne med permanente strukturelle problemer. Hertil kommer fjernt liggende områder, samt områder der er ramt af industriel tilbagegang.

Det tillægges i øvrigt vægt, at aktiviteterne i ”året” skal tilrettelægges sammen med mennesker, som har været udsat for fattigdom, med henblik på at styrke deres kompetence og deltagelse i ”årets” aktiviteter og generelt i samfundet.

Det må forventes, at en stor del af Parlamentets præciseringer kan støttes af Kommissionen og Rådet, og der foregår for tiden uformelle kontakter mellem formandskabet og Parlamentet med henblik på at bane vejen for en 1. behandlingsløsning.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

I det omfang, statslige myndigheder vil søge om at udføre aktiviteter under ”året”, vil det medføre en forpligtelse for den pågældende myndighed til at finansiere 50 % af aktivitetens samlede udgifter. Herudover har beslutningen ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske, miljømæssige eller beskyttelsesmæssige konsekvenser.

Kommissionen har oplyst, at den vil foretage en omprioritering af midlerne i den relevante budgetkategori men har endnu ikke taget stilling til, hvorledes dette vil ske.

9. Høring

Udkastet til beslutningen har været i høring i Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold samt hos Rådet for Socialt Udsatte og EAPN.DK, som er den danske afdeling af EAPN (European anti poverty network).

Finanssektorens arbejdsgiverforening kan tilslutte sig udkastet til beslutning.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har ingen generelle bemærkninger, men finder det væsentligt at understrege, at vejen ud af fattigdom og social udstødelse i vidt omfang sker igennem beskæftigelse på arbejdsmarkedet. DA finder, at sådanne vinkler også bør indgå i temaerne for ”året”.

DA påpeger endvidere, at Danmark ikke er det land, der står med de allerstørste udfordringer på fattigdomsområdet, og derfor bør indsatsen og aktiviteterne i ”året” dimensioneres i forhold hertil.

Rådet for socialt udsatte hilser beslutningen velkommen, men efterlyser, at der i ”året” også lægges vægt på manglende adgang til bolig, idet det er en problemstilling, som ifølge Rådet for socialt udsatte præger hverdagen for et betydeligt antal borgere i EU’s medlemslande.

Under punktet om adgang til basale ydelser foreslår Rådet for socialt udsatte desuden, at det præciseres, at det handler om forsørgelsesydelser af en størrelse, som muliggør at leve værdigt og deltage fuldt ud i samfundslivet, hvilket er det første af de opstillede mål for ”året”.

EAPN.DK ønsker, at ”året” bliver brugt til en markant, troværdig og virkningsfuld indsats til bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, hvor Danmark med Lissabonstrategiens hovedmål forpligter sig til at udrydde fattigdom og dennes systemiske årsager. Lissabonstrategien har ifølge EAPN.DK ikke ført til de lovede resultater og uligheden i EU er stigende og flere mennesker er havnet i fattigdom.

Ifølge EAPN.DK er antallet af mennesker i Danmark herunder også børn, som lever under EU’s fattigdomsgrænse på 60 % af medianindkomsten, stigende. Fattigdom rammer især dem, som er født og opvokset under dårlige vilkår. EAPN.DK finder, at der er behov for at sætte sig nye mål og tilrettelægge en målrettet, intensiveret og flerstrengt indsats, hvilket forudsætter en politisk velvilje og opbakning til formålet.

EAPN.DK anerkender, at økonomien og beskæftigelsen er forbedret markant siden Lissabonstrategiens start, men at dette alene ikke er tilstrækkeligt til at udrydde fattigdom. Der kræves ligeledes effektive socialpolitikker og en bred vifte af offentlige servicetilbud.

Fattigdomsåret bør ifølge EAPN.DK anvendes til at identificere hindringer for et Danmark, hvor der ikke eksisterer fattigdom. Der bør i ”året” lægges vægt på at udvikle forståelse for fattigdommens årsager og virkninger og skabes en vision om et samfund uden fattigdom, samt at der planlægges konkrete skridt for udryddelsen af fattigdom. EAPN.DK er enig i, at størsteparten af resultaterne i fattigdomsåret skal nås ved, at landene selv gør en indsats, og derfor finder EAPN.DK, at indsatsen i Danmark i relation til fattigdomsåret bør tilpasses konkrete danske mål og udfordringer på nationalt, regionalt og lokalt plan.

Udover de nævnte emner i beslutningen bør ”året” ifølge EAPN.DK også lægge vægt på sammenhængen mellem sociale ydelser og beskæftigelsespolitikken og boligpolitikken, især for gruppen af kontanthjælpsmodtagere, for hvem en politisk

indsats er det eneste, som vil virke. Desuden bør spørgsmålet om sociale rettigheder inddrages i forbindelse med overførselsindkomster, og EPAN.DK finder, at det bør være en social rettighed at kunne leve et liv på overførselsindkomst for mennesker, som ikke er i stand til at varetage et job.

EAPN.DK ønsker, at der i ”året” gøres op med en tendens til at individualisere fattigdom og social udstødelse, idet fattigdom ikke kun er et individuelt men også et samfundsmæssigt problem, som truer den økonomiske udvikling og samfundets sammenhængskraft. EAPN.DK kan derfor tilslutte sig bemærkningen i beslutningen om, at fattigdomsbekæmpelse ikke kun er en udgift for samfundet.

EAPN.DK støtter forslaget om en rådgivende gruppe bestående af en bred vifte af berørte parter. EAPN.DK ønsker dog, at gruppen inddrages tidligt i forløbet og er med til at prioritere indsatsene inden for de givne EU-rammer, og at de personer, som oplever fattigdom inddrages i tilrettelæggelsen af fattigdomsårets prioriteringer og kommer til orde. EAPN.DK støtter ikke, at de nationale gennemførelsesorganer alene består af administrative eller tilsvarende myndigheder. I sådanne organer bør et højt politisk niveau være synligt repræsenteret, hvilket kan give fattigdomsåret politisk legitimitet. Desuden bør det sikres, at så mange civilsamfundsorganisationer som muligt kan deltage i ”året”, og derfor bør medfinansiering ikke være et kriterium for deltagelse i ”året”. Ligeledes bør der i ”året” ydes teknisk assistance til civilsamfundsorganisationerne.

EAPN.DK foreslår, at mål 1 om ”anerkendelse” ændres til ”rettigheder”. Desuden bør der indsættes et nyt mål 2 om ”aktiv medvirken”, således at de fattige bliver inddraget aktivt i ”året”. EAPN.DK foreslår desuden, at budgetrammen på 17 mio. Euro hæves mest muligt.

Endvidere foreslår EAPN.DK følgende tilføjelse til beslutningens bilag under II, punkt 1: ”Medlemsstaterne opfordres til at sikre finansieringsmekanismer, som tager særlige hensyn til små og mellemstore organisationer, f.eks. med hensyn til finansiering af forberedelser og medfinansiering.”

Under IV. foreslås desuden:

Et nyt tema om, at indsatserne sker ud fra en helhedsforståelse for de mekanismer, som skaber fattigdom og social udstødelse samt et tema om ”minimum income”.

Det foreslås, at punktet om adgang til basale ydelser, herunder værdige boligforhold, ændres til: ”Lige adgang til basale ydelser, social service, sundhed, behandling, uddannelse, arbejde og bolig.

Endelig foreslås det, at punktet hensyntagen til handicappedes og andre udsatte gruppers behov præciseres til: ”Hensyntagen til handicappedes, hjemløses, misbruges og andre udsatte gruppers særlige behov.”

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at det er særdeles vigtigt for den enkelte og samfundet at hjælpe personer i risiko for social eksklusion med at vinde og fastholde fodfæste i samfundet og på arbejdsmarkedet. Regeringen kan derfor generelt tilslutte

sig udkastet til beslutning om at gennemføre et europæisk år i 2010 for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Alle medlemslande forventes generelt at støtte udkastet til beslutningen. Dog må det forventes, at nogle lande vil ønske omfanget af national medfinansiering (50 % af aktiviteten) reduceret.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udkastet til beslutning har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.